ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
ГОДИНА XXXI
БРОЈ 947
20. II 1970.
1.50 ДИНАР

ПРОКЛЕТА СЕЛО СРЕМСКО

ДОГОДИЛО СЕ...

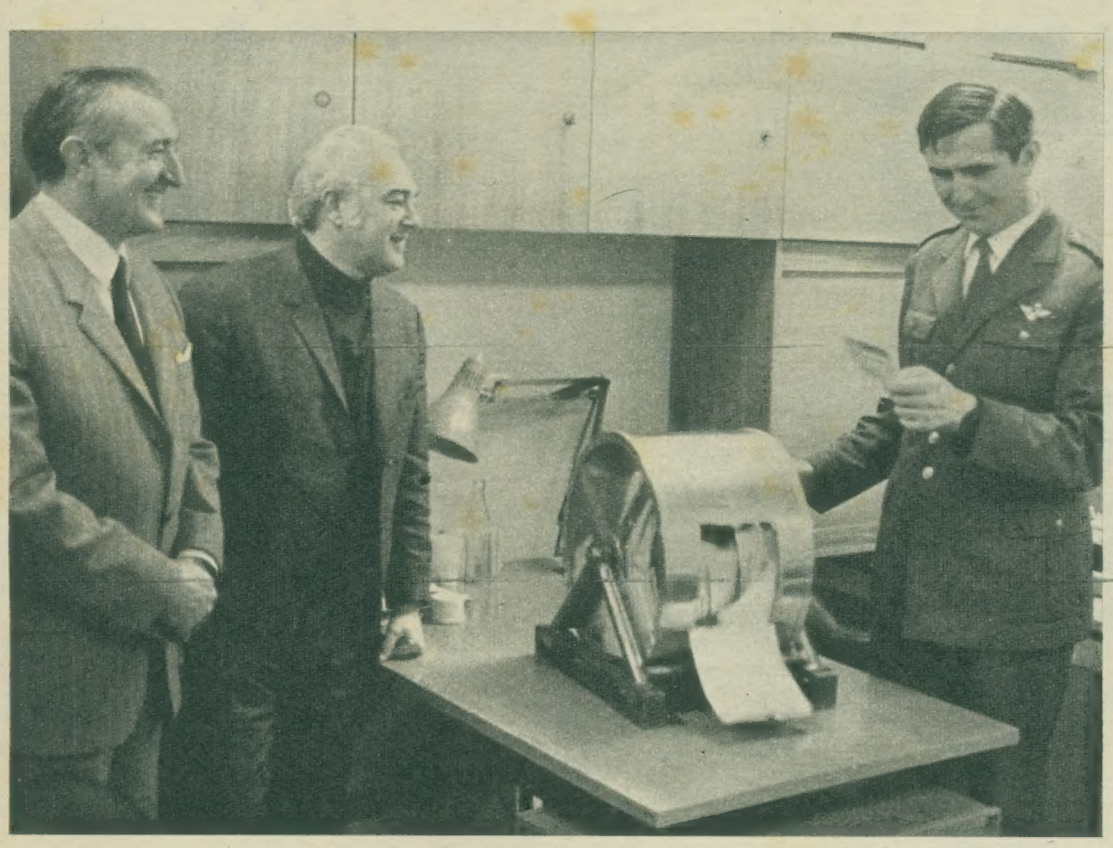

ШАРЕНИ „ФИЋА“ ОТИШАО У ШАБАЦ. — Интересовање за Велики Забавников саобраћајни конкурс је заиста било велико. У редакцију је стигло преко 14.000 дописница. Чланови жирија: Јован Буљ, саобраћајни милиционер из Београда, Предраг Кнежевић, новинар Радио-Београда и аутомобилски ас и Павле Токин, уредник „Политике“ из бубња у којем су се налазили само тачни одговори извукли су срећног добитника. Према условима нашег конкурса власник „Фиће“, наш читалац из Шапца, мораће годину дана да вози најшаренијег „Фићу“ у земљи.

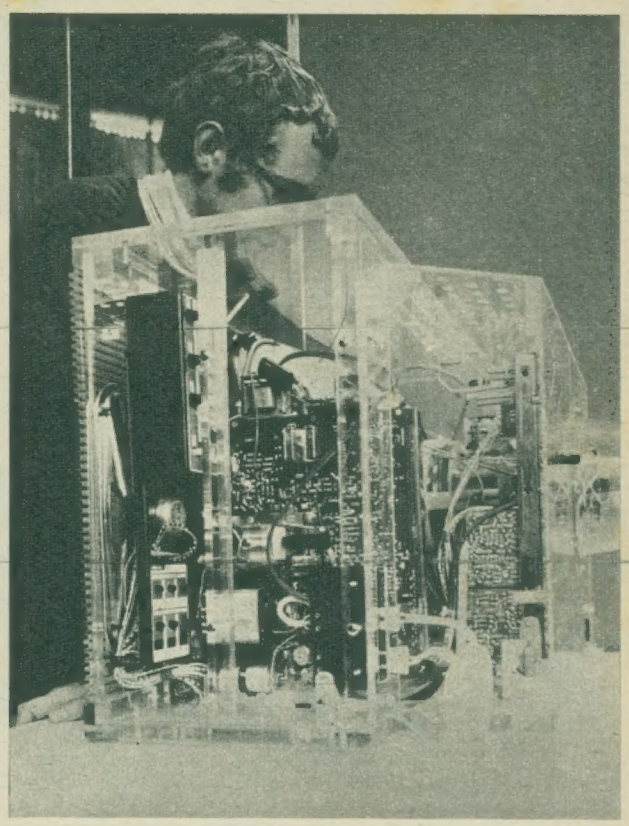

СТАКЛЕНИ ТЕЛЕВИЗОР. — На изложби радио-технике одржаној недавно у немачком граду Штутгарту могао се видети и овај телевизијски пријемник чија је „кутија“ од стакла. Захваљујући томе посетиоци изложбе могли су да завире у „приватни живот“ једног телевизора и да посматрају шта се збива у њему.

Веровали или не!

ЕНГЛЕСКИ ПЕСНИК

СИДНИ ГОДОЛФИН

(1610-1643) БИО ЈЕ ИЗАБРАН У ЕНГЛЕСКИ ПАРЛАМЕНТ У **18. ГОДИНИ.**

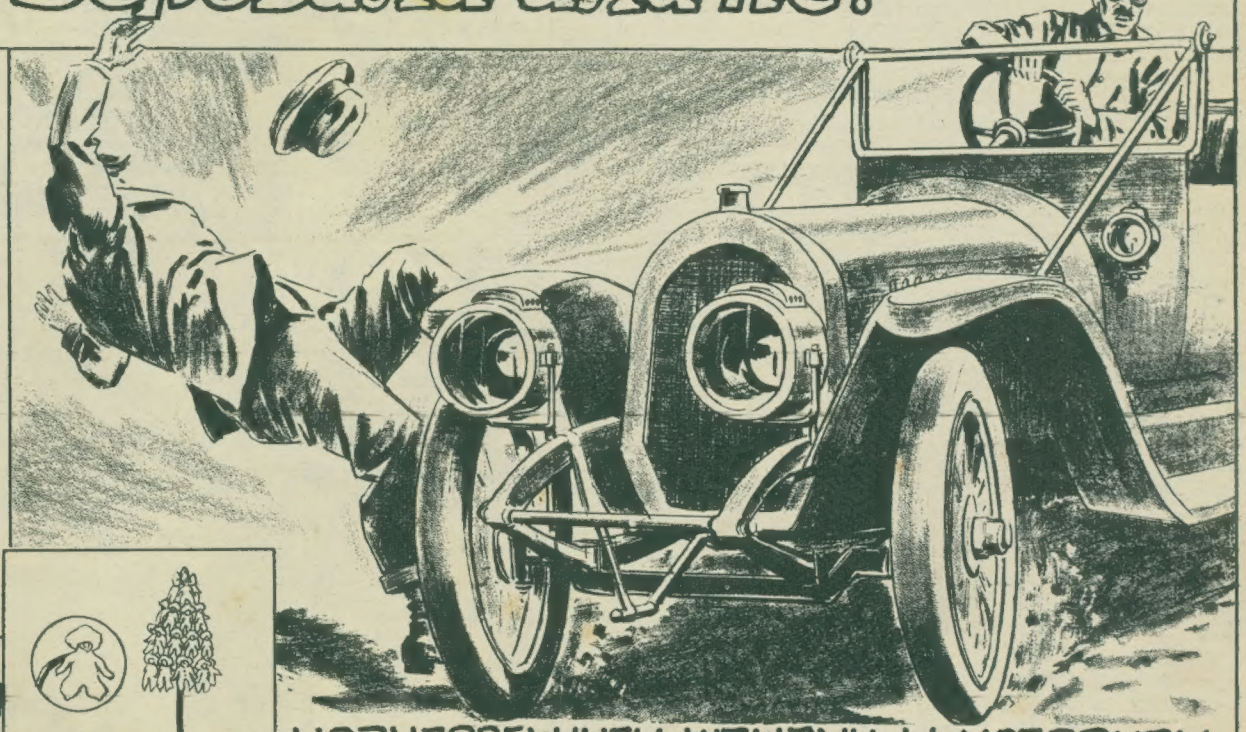

НАЈНЕСРЕЋНИЈИ ШПИЈУН У ИСТОРИЈИ

ПЕТЕРА КАРПИНА, НЕМАЧКОГ ШПИЈУНА ИЗ I СВЕТСКОГ РАТА, УХВАТИЛИ СУ ФРАНЦУСКИ ОБАВЕШТАЈЦИ 1914. **ЧИМ ЈЕ ПРЕШАО ГРАНИЦУ.** ФРАНЦУЗИ СУ КАРПИНОВО ХВАТАЊЕ ДРЖАЛИ У ТАЈНОСТИ И У ЊЕГОВО ИМЕ СЛАЛИ У НЕМАЧКУ ЛАЖНЕ ИЗВЕШТАЈЕ А ПЛАТУ КОЈУ СУ МУ НЕМЦИ СЛАЛИ ЗАДРЖАВАЛИ, И ТО СВЕ ДОК 1917. ГОДИНЕ КАРПИН НИЈЕ УСПЕО ДА ПОБЕГНЕ. ОД ЊЕГОВОГ НОВЦА ФРАНЦУЗИ СУ КУПИЛИ АУТО КОЈИ ЈЕ 1919. У ОКУПИРАНОМ РУРУ СЛУЧАЈНО НАЛЕТЕО НА ЈЕДНОГ ЧОВЕКА И УСМРТИО ГА. **УБИЈЕНИ ЈЕ БИО ПЕТЕР КАРПИН!**

ПРВУ КУЋУ

У ЛАДИНГТОНУ (САД) КОЈА ЈЕ СЛУЖИЛА И КАО ПРВА ПРОДАВНИЦА, ЗАТВОР И СУАНИЦА, САГРАДИО ЈЕ 1847. БЕР КЕШВЕЛ **ОД ДРВА КОЈЕ СУ ТАЛАСИ ИЗБАЦИЛИ НА ОБАЛЕ МИЧИГЕНСКОГ ЈЕЗЕРА.**

ДЕЧЈА ОРХИДЕЈА

СВАКИ ЦВЕТИЋ У ЦВАСТИ РУЖИЧАСТЕ ОРХИДЕЈЕ ПОДСЕЋА НА **ДЕТЕ КОЈЕ НА ГЛАВИ ИМА ВЕЛИКИ ШЕШИР!**

АКО СЕ ЗЛАТНА РИБИЦА

ДУГО ДРЖИ У МРАЧНОЈ ПРОСТОРИЈИ — **ПОБЕЛИ!**

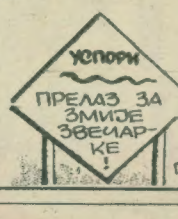

ЗНАК НА АУТО-ПУТУ

ПОСТАВЉЕН 1938. У ПЛИЗАНТУ (САД).

947

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ПРОКЛЕТА ЈЕРИНА

ЗИДАЊЕ СМ

Један од највећих утврђених градова Европе сазидан је за свега две године

У време кад је деспот Ђурађ Бранковић ступио на престо, Србија није имала ниједног већег града. Београд, дотадашња престоница, био је, на основу једног раније закљученог уговора, предат Мађарима одмах по смрти деспота Стевана Лазаревића.

Нови деспот знао је колика опасност прети његовој земљи од Турака. Очекујући њихове нове нападе, он је хтео да их дочека колико-толико спреман, а за то му је била потребна једна јака тврђава. Немајући другог излаза, Ђурађ и његови саветници одлуче да подигну сасвим нов град.

Избор је пао на Смедерево, дотле непознат градић на ушћу Језаве у Дунав. Било је политичких и војних разлога што је Смедерево узето за престоницу. Пре свега, Ђурађ је рачунао да ће му, ако подигне град на Дунаву, на граници према Мађарској, лакше доћи помоћ од хришћана у случају опасности. Деспот је Турке, од којих је добио одобрење за подизање смедеревског града, убедио да ће тврђава на том месту затворити Мађарима пут у долину Мораве. То су били политички разлози који су деспота, веома способног државника, навели да нови град подигне на Дунаву. Војнички разлози такође су говорили у прилог Смедереву: град са две стране заштићен водом могао би се лакше бранити.

Тражи се кривац

Времена су била тешка. Неверни Турци с једне а Мађари с друге стране могли су сваког часа напасти ослабљену Србију. Стога је требало журити и искористити привремено затишје. Тако је дошло до грађевинског подухвата јединственог у историји српског народа. Овај огромни утврђени град, један од највећих у Европи, сазидан је за нечувено кратко време, за свега две године. Хиљаде људи прегли су на посао и саградили споменик који и данас сведочи о њиховој пожртвованости и способности и о ваљаној организацији тадашње српске државе.

Деспот је сматран за веома богатог владаоца. То је доиста и био. Али више него о новцу, радило се о радној снази и грађевинском материјалу. Радну снагу дао је сам народ, а материјал је нађен у земљи.

Зидањем Смедерева народ је био тешко погођен. Заједно с кулуком, њега су притисли и високи намети за подизање једног тако великог града.

Мало ко је веровао да стари деспот притиснут тешким приликама захтева толике жртве, па је узрок невољи тражен на другој страни. Тако је дошло до веровања да је за све недаће крива деспотица Јерина. Она је била странкиња, Гркиња, а њен брат, Тома Канта кузен, војсковођа у Ђурђевој служби, био је главни надзорник кад се приступило зидању тврђаве. То је још више поткрепило у народу уверење да се град не подиже зато што је преко потребан, већ зато што Јерина то жели.

Недостижна брзина

Са припремним радовима и довлачењем грађе почело се у јесен 1428, а зидање је започето у пролеће идуће године. Већ 1430, пре краја грађевинске сезоне, град је био довршен. Другим речима, заједно са припремама зидање смедеревског града трајало је само две године.

Ова циновска грађевина има 170.000 кубних метара

ЕДЕРЕВА

зидова. Ако се рачуна да је за две године било 340 радних дана, излази да је сваког дана просечно подизано 500 кубних метара зидова! За сваки дан морао је бити припремљен и сав материјал: пренет камен, често из далека, спремљен малтер, испечена цигла, ископани темељи и постављене скеле. Просечно за један дан зидан је бедем висок пет, широк четири, а дуг двадесет пет метара.

Као што се види, и за данашње појмове то је веома велика брзина, а пре пет векова, када су неимари имали само ручни алат, а грађевински материјал довлачен само воловским колима, то је била недостижна брзина.

Велик проблем који су имали да реше деспотови неимари био је камен. У непосредној близини Смедерева нити је било нити има камених мајдана. Зато је, пошто се са радовима није смело да одуговлачи, употребљаван свакојаки материјал који је био у близини, све што је дошло до руку. Доста већ обрађеног камена узето је из рушевина неких оближњих римских градића, али то није било довољно за овако велику грађевину. Стога је камен довлачен из веома удаљених мајдана, од којих се најближи налазио код Велике Плане.

Како је пренета тако огромна количина камена? О. сим колима, како се то наводи у народној песми, предање вели да су се људи и жене сврставали у редове дуге много километара па додавали камен један другоме. На исти начин је, како се прича, и Јерини преношен сваког дана свеж хлеб из Смедерева на Авалу, док је на њој боравила.

Опсада и пад Србије

Осим кула и бедема, који и сада стоје, у огромној Смедеревској тврђави били су и двори деспотови, поред цркве, касарне за посаду и других зграда. У овоме двору, раскошно уређеном, како сведоче и историјски споменици и народно предање, деспот је примао стране посланике у нарочитој дворани за аудијенције. Ту су вођени дипломатски преговори и закључивани уговори. Године 1435. у овоме двору Ђурађ је примио посланике Млетачке Републике и потписао са њима уговор о пријатељству. По окончању једног сукоба између Угарске и Турске, у истоме двору закључен је уговор о миру, после преговора који су успешно завршени деспотовим посредовањем. Ту је обављена и велелепна свадба Ђурђеве кћери Катарине и грофа Урлиха Цељског. На жалост, деспотов раскошни двор касније је потпуно срушен.

Први турски напад Смедерево је дочекало девет година по завршетку зидања. Са 130.000 војника султан Мурат тада је опколио смедеревски град. Али и поред све своје војске Турци га нису могли заузети већ га је посада, изнурена глађу, предала после тромесечне опсаде.

Деспот се вратио у Смедерево после пет година. На основу уговора који су склопили са Мађарима, Турци су му вратили смедеревски град заједно са читавом земљом. Истовремено, у о таџбину су се вратила и два деспотова сина која су Турци ослепили. Деспот Ђурађ остао је до смрти у Смедереву, а ускоро потом оно је без борбе пало Турцима у руке. То је у исто време био и коначни пад Србије.

До првог светског рата то је био један од наших најбоље очуваних средњовековних градова. Касније је страдао због грађења железничке пруге, као и од бомбардовања и експлозија у оба светска рата. Данас је потпуно у рушевинама.

Ш. К.

ДИКАНОВЕ АВАНТУРЕ

ТАЈНЕ СИНГИДУНУМА

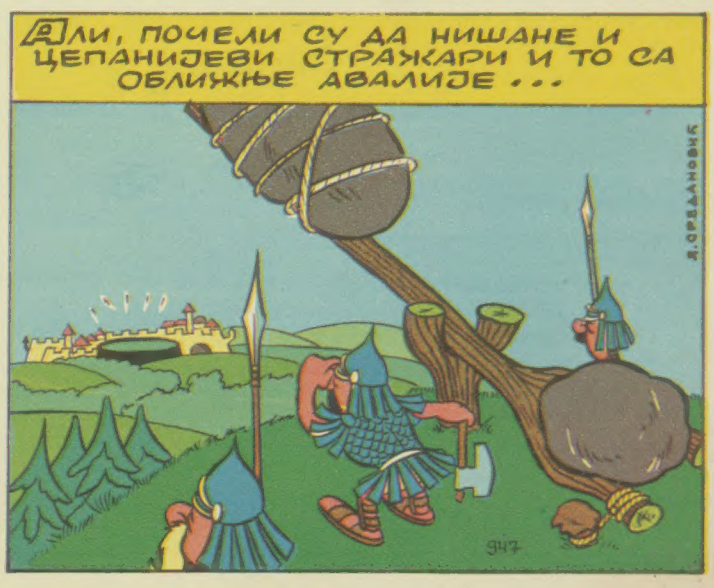

направио унуку ауто

ОСИМ МОТОРА И ГУМА СВЕ ДЕЛОВЕ ЗА ОВО ВОЗИЛО ДЕДА ТИХОМИР ЈЕ НАПРАВИО САМ

Тихомир Марковић желео је да свом унуку Зорану Марковићу, ученику I разреда основне школе „Бранислав Нушић“, из Београда купи ауто. Али није имао толико новца и зато му је направио ауто сам.

Деда Тика, како га Зоран зове, пензионисани монтер графичких машина и стари мајстор, кренуо је пре две године по стовариштима „Отпада“ тражећи старе делове аутомобила.

Предњи браник узео је од „фиће“, али га је скратио на одговарајуће размере своје рукотворине. Фарови су скинути са старог бицикла, али су и они преправљени. Мигавци су такође с „фиће“ и раде као на правом аутомобилу. Сирену нема, али ту је мала труба са старог фијакера.

25 километара на час

Деда Тика је направио прави волан, мењач, квачило, кочницу и гас, и по томе нема разлике између правог аутомобила и овог возила. Разуме се, ту је и амортизација, што је веома важно, јер су седишта направљена од дрвета.

Погон је класичан, на задње точкове. Додуше, деда Тикин ауто нема погон баш као прави аутомобил, већ као мотоцикл — преко зупчастог точка и ланца. Али, деда Тика с поносом каже да за два минута може тако да преуреди свој аутомобил да развије брзину и од 70 километара на час!

Кутију мењача направио је тако да има три брзине за напред и једну за назад — укупно четири. Посебна пажња поклоњена је највећој брзини. Она износи свега 25 километара на час тако да унук Зоран може да вози без опасности да ће изазвати неку несрећу.

На жалост, мотор је морао да купи готов. Бака Костадинка издвојила је из уштеђевине 70.000 старих динара за куповину „томосовог“ мотора са мопеда „колибри“. Гуме су такође морале да се купе готове за 40.000 старих динара, јер се нису могле направити. И то је било све што је купљено као готово за овај чудни аутомобил. Све остало је деда Тика сам направио или преправио од старих делова.

Сада деди преостаје најтежи део посла — да направи каросерију. Требало би да то буде спортски двосед, али мајстор Тихомир признаје да му то баш не полази за руком, јер му каросерија како год да је направи личи на „заставу 1.300“!

Једино што творац овог аутомобила није стигао да уради то је да утврди снагу мотора, јер „морао бих много да рачунам, а то ме баш мрзи“. Ипак, зна се да деда Тикин ауто може да понесе 200 килограма.

— Мотор може и више да повуче — објашњава деда Тика — али сам ауто, знате, нежан је и предњи и задњи трап не могу више да издрже.

Клинци ми завиде

Унук Зоран с поносом седне за волан свог аутомобила, деда курблом упали мотор, Зоран притисне квачило, убаци мењач у прву брзину и крене до оближње бензинске пумпе да донесе уље за ложење. С милиционерима Зоран никада нема проблема, јер одлично вози и строго се придржава свих саобраћајних прописа.

Зоранова сестра Лидија је готово стални сапутник у вожњама око куће, а отац Миливоје и мајка Десанка само понекад.

— Много су тешки — објашњава Зоран — плашим се да ми не поломе ауто.

Питамо Зорана које је марке његов аутомобил?

— Па „деда Тикин ауто“ — каже он.

Зорана са његовим аутом сви су запазили у београдском насељу „Браћа Јерковић“.

— Завиде ми многи клинци из улице што и они немају свој ауто као и ја — жали се Зоран. Један ми је чак бацио бицикл под ауто и после свима причао како сам га ја прегазио.

Верујемо да Зоран Марковић није једини унук који има овако способног деду. Позивамо читаоце којима су деде направиле нешто специјално да нам пишу о томе.

Душан Тешић

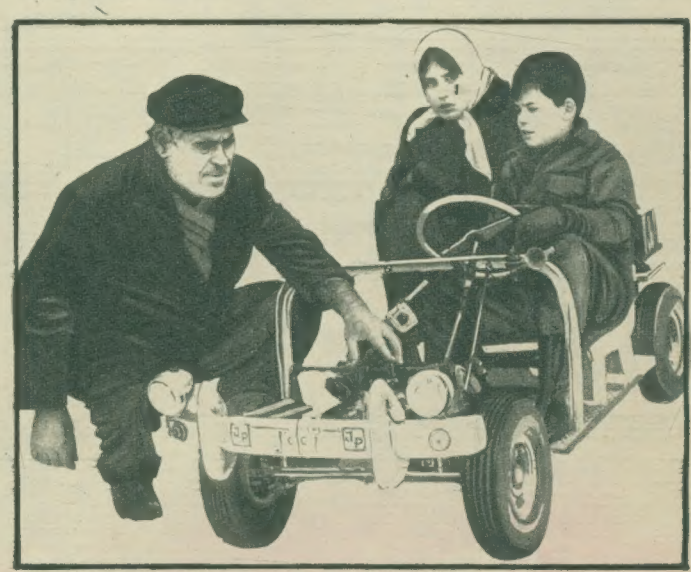

ЗОРАНОВ АУТОМОБИЛ ЈЕ СТАО, КВАР ЈЕ У ПИТАЊУ. ДЕДА ТИКА ЈЕ ПРИСКОЧИО И ЊЕГОВЕ ВЕШТЕ РУКЕ ЗАЧАС СУ ОТКЛОНИЛЕ ГРЕШКУ.

ЛЕОПАРД
КЉУНОРОГ
ОКАПИ
ЏИНОВСКА
СКАРАБЕЈА
МАНДРИЛ
ПАНГОЛИН
VIGNALI

ЖИВОТ У АФРИЧКОЈ ПРАШУМИ

ЉУБИТЕЉИ ЖИВОТИЊА!
Важно обавештење на 50. страни

НАШИ БАПСКИ ЛЕКОВИ

У »ЗАБАВНИКУ« БР. 919 ЗАМОЛИЛИ СМО ЧИТАОЦЕ ДА НАМ ОПИШУ БАПСКЕ ЛЕКОВЕ ЗА КОЈЕ СУ ЧУЛИ. ОД ВИШЕ СТОТИНА КОЈИ СУ НАМ СТИГЛИ ОБЈАВЉУЈЕМО НЕКОЛИКО НАЈЈАЧИХ ЛЕКОВА. (ЗА СВАКИ »ЛЕКАРСКИ« РЕЦЕПТ ОДРЕДИЛИ СМО ХОНОРАР ОД 2.500 СТ. ДИНАРА).

БОЛОВИ У ЖЕЛУЦУ

По старом веровању болови у желуцу се лако лече. Улове се 4 муве и њихова се крила попију са млеком.

Милан Лазић, Стрелишка 3
Љубљана

ПРОТИВ МОКРЕЊА

Једном је видела моја мајка средовечну жену како јури малог дечака улицом, машући метлом у пламену. Дечак је плакао и трчао. Кад год би жена застала иза њега, он ју је сачекивао да би затим поново бежао испред ње. Ово је било врло чудно и необично, скоро застрашујуће.

Моја је мајка касније сазнала да је то врло распрострањен и „добар лек“ против честог мокрења у кревету код деце.

Јагода Михајловска, ученица. Ул. 121 бр. 92 нас „Влас“ з. п. Г. Петров Скопље

ЛЕК ЗА ЈЕЗИК

Ако се на језику појаве „пуфкице“, потребно је да се устима дохвати крајна, лизне језиком и изговоре неколико пута речи: „Јао јади, ко ме дира о јаду му било“.

Азра Кијевчанин,
Мустафа Пећанина 51,
Рожај — Црна Гора

УПАЛА ПЛУЋА

Човек оболео од упале плућа изводи се у двориште и то у рано јутро и полива кофама хладне воде. Затим га увијају у мокру ћебад и покривају сувим. Ако болесник добије неку јачу гору болест, све се тумачи злим чинима духова.

Љиљана Пешикан,
Саве Ковачевића 31
Ловћенац

МАГАРЕЋИ КАШАЉ

Ако човек има магарећи кашаљ који често буде код деце, треба да један од родитеља узме хлеб

и да магарцу да га једе. Кад га магарац буде држао у устима, онда га узети и донети болеснику који треба да поједе.

Ивица Манаћусов,
Железничка станица,
Алекса Шантић

ЗАУШКЕ

Кад сам био ученик трећег разреда један друг је у школу дошао са две велике црте иза ушију. Када сам мало боље загледао, утврдио сам да су од мастиљаве оловке. Касније нам је испричао да је ишао код неке бабе да му „упише“ заушке. Верујући да је излечен дошао је у школу међу нас претећи да нас зарази.

Ненад Станојевић
Драг. Радосављевића 14
Прокупље

ЧИРЕВИ

Марамицом која тек што се купи у радњи пређе се преко чирева, а затим у 12 час. ноћу изађе на раскрсницу и намерно се испусти марамица. Ко је први подигне, на њега пређу сви чиреви.

Јулијана Јаношевски,
ЈНА 6, Земун

ЗУБОБОЉА

Болесник треба да нађе комадић што сличнији оболелом зубу, ухвати врапца, те каменчић привеже за ногу врапца и пусти га. Уколико се врабац заустави близу болесника, зуб неће престати да боли. Ако врабац одлети и болесник га не види, зубобоља ће још у току једног сата престати.

Златко Шурлан
Булевар октобарске револуције 36, Београд

ПРОТИВ СТРАХА

Уплашени претпоставимо дечак мора уза се понети олова, затим одлази код неке бабе и она то олово растопи а затим пусти да се олово охлади у суду пуном воде изнад дечакове главе. Спуштањем у воду прави се нека фигура те тобоже од ње се он уплаши и ако ту фигуру баци он ће престати да се плаши.

Драган Михаљчић
Стрелиште 1, Стакло колон.
Панчево

ЗА СВЕ БОЛЕСТИ

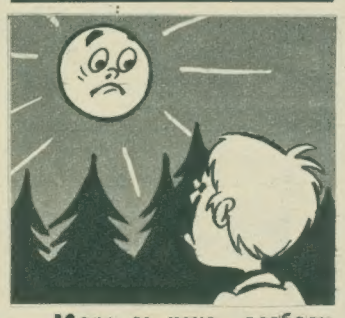

Када се неко разболи од било које болести, треба кад зађе сунце да изађе напоље и каже три пута: „Сунце за гору, болест у гору!“ То треба да ради три дана узастопно и четвртог дана биће „здрав“.

Дарица Чучковић
Јеврејска 2/IV, Београд

БРАДАВИЦЕ

Када неки мештанин жели да се ослободи израслина и брадавица, потребно је да у поноћ ископа рупу у земљи и каже: „Са

мене на мачку, са мачке на миша, са миша у зрно, са зрна у биљку, са биљке у земљу“ и пљуне у рупу.

Лазар Анђелић,
Доктора Хаџије 1,
Сремска Митровица

ПОСЕКОТИНА

Кад се неко посече, бака му нареди да иде у WC и да добро мокрањом намочи место на којем се посекао. Када дође време ручку „рањеника“ храни бака јер су његове руке од мокрање.

Мирослав Комад
Војвођанска 24, Змајево
Бачка

ПРОТИВ УРОКА

Кад је беба напредна, треба је сачувати од „урокљивих“ очију. Због тога дете по лицу мало нагараве, или му ушију за повој мало белог лука или иверку од глоговине, јер сматрају да ово одбија све болести.

Момчило Бабић, учитељ
Горњи Добрић — Лозница

JOE MUSIAL
БИМ И БУМ

ДОБРО ЈЕ, БАМЕ! УДРИ... СВОМ СНАГОМ!
АУМ! АУМ!
?
?

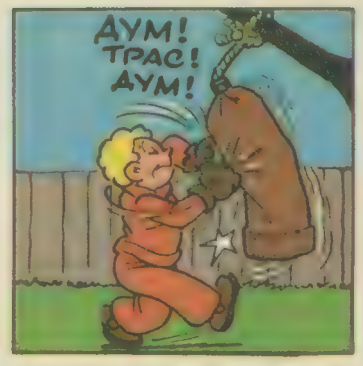
АУМ! ТРАС! АУМ!

АУМ! БАМ! АУМ!
ПОУЧАВАМ БАМА У МУШКОЈ ВЕШТИНИ САМООДБРАНЕ!
БЗЗЗЗ
?

ХММ! НАДАМ СЕ ДА ГА ТО НЕЋЕ УЧИНИТИ СИЛЕЦИЈОМ!

ДА ВИДИМО КО ЈЕ ОД НАС БОЉИ СЛИКАР!
ВАЖИ! ЕВО ТИ... МОДРИЦА НА ОКУ!

А ТЕБИ ЦРВЕН И ОТЕЧЕН НОС!
И ЈЕДАН ФЛАСТЕР... ЗА ТЕБЕ!

ОВО СА ЗУБИМА И ПЛАСТЕЛИНОМ ПРАВО ЈЕ РЕМЕК-ДЕЛО!
ШТО СИ ЛЕП! ПРОСТО МИ ДОЂЕ ДА ЧЕСТИТАМ САМОМ СЕБИ!

ХЕЈ, КАПЕТАНЕ! КАКО БИ БИЛО ДА ЈОШ МАЛО УВЕЖБАВАМО ОВУ МУШКУ ВЕШТИНУ?
ИЈУУУ!

А ОВО ЈЕ ЖЕНСКА ВЕШТИНА МИРОЉУБИВОГ ЗАВОЂЕЊА РЕДА!
© King Features Syndicate, Inc., 1984. World rights reserved.

М. КАПЕТАНОВИЋ:
МИЋИНИ
саобраћајни проблеми

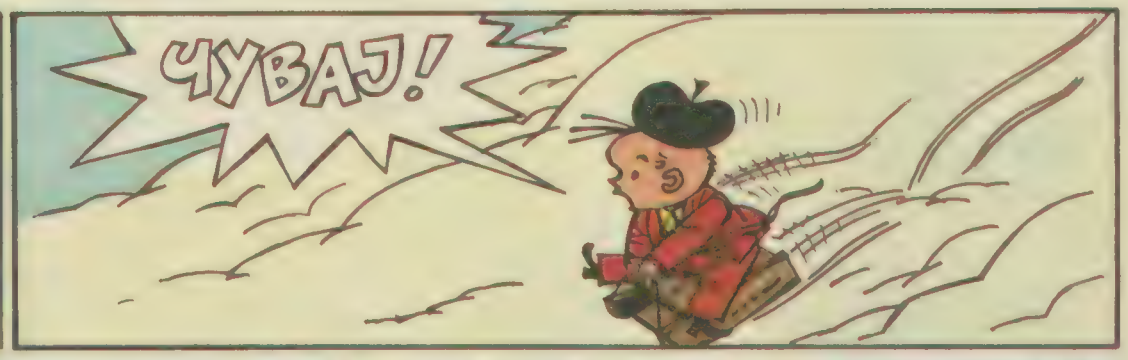
ЧУВАЈ!

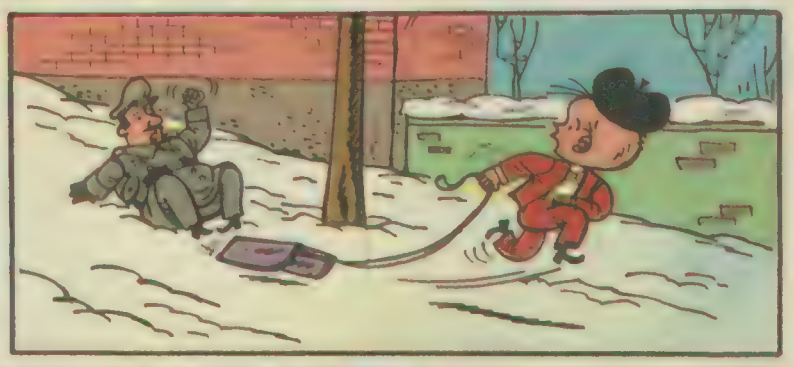

КУДА, ЦУЛЕ?
ЦАЈА!...

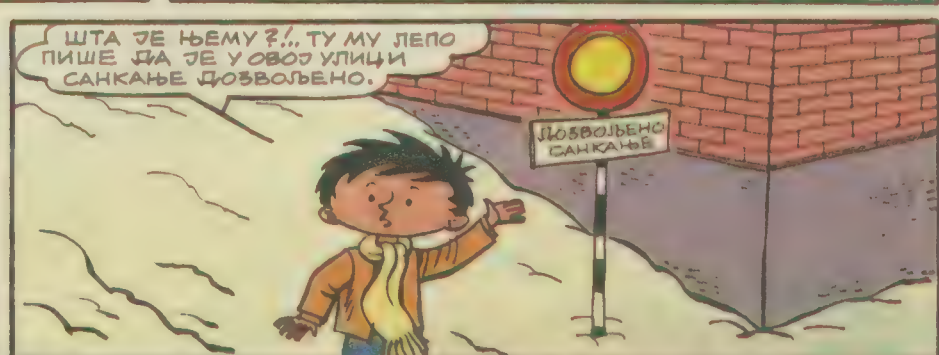
ШТА ЈЕ ЊЕМУ?!.. ТУ МУ ЛЕПО ПИШЕ ДА ЈЕ У ОВОЈ УЛИЦИ САНКАЊЕ ДОЗВОЉЕНО.
ДОЗВОЉЕНО САНКАЊЕ

РЕВОЛВЕР КАПЕТАНА БРОКАР

Подвиг који нико није понновио: француски пилот једном руком управљао авионом, а другом из револвера оборио непријатељски апарат

Јула 1915. капетан Брокар био је непознат пилот. Два дана ранија добио је нов „њепор“ који се на проби изнад аеродрома лоше показао: споро се дизао, био је тежак. Зато Брокар није био задовољан својим апаратом, поготову не кад је тог дана 13. јула с пратиоцем кренуо на један немачки авион који је примећен како снима изнад француских линија.

Убрзо после полетања Брокар је постао нестрпљив. Већ три минута био је у ваздуху а није имао жељену висину, вукао се... А тамо, у даљини виделе су се многобројне гранате како се распрскавају на небу, пратећи кретање непријатељског авиона.

Натраг на аеродром!

„Њепор“ није хтео брже да се пење. Овако никад неће стићи! Брокар зажали што није узео стари „паразол“. Он се окрете ка Делажу, свом пратиоцу наоружаном карабином „винчестер“ и даде му знак да треба ићи натраг на аеродром. Неколико тренутака затим точкови „њепора“ додирнуше траву аеродрома у Васијену.

— Све је у реду! — рече Брокар свом првом механичару Реру. — Мотор ради као сат али се машина не пење. Права мрцина! Хајде, Делаж, сиђи! Дај ми своју винчестерку.

Делаж скочи на земљу. Механичари се погледаше, запањени. Шта то прича капетан? Хоће сам да крене, са карабином? Хоће сам да стигне Немца и да га нападне?

— Момци, — викну Брокар — дигните труп и окрените ме челом у ветар. Немамо ни минута за губљење.

И „њепор“ је заурлао и поново узлетео. Брже се узлетао ослобођен тежине.

Брокар је био уверен да ће моћи да пилотира једном руком, а другом да нишани карабином и гађа. Живећи годинама у Алпима савладао је толико тешкоћа! Једном је, на вртоглаво стрмој планинској литици, држећи се једном руком за ледену пукотину а у другој карабин, оборио дивокозу удаљену 100 метара, у тренутку док је скакала са стене на стену.

Било је девет часова. Брокар се питао где ли је тај непријатељски авион на који је до пре неколико тренутка била усмерена ватра артиљерије. Стално је мењао правац да би боље могао да осматра. Одједном је низ сивих експлозија прошарало небо, не тако далеко, можда три километра од њега. Немачки авион се вратио. Једна батерија жестоко је гађала, али се Немац на то није обзирао, очигледно хтео је да се врати с добрим снимцима.

„Албатрос“ на видику

Висиномер на Брокаровом авиону показавио је 2505 метара. Оштар вираж улево и гас до максимума. Раздаљина се зачас смањила. Немачки авион и даље је летео право ка њему, вероватно га није приметио. Био је то извиђачки авион „албатрос“.

Брокар му се приближио на тридесет метара, с леђа, на истој висини и само мало улево од њега. Тако је дошао на нишан осматрачу. Он је то знао, али хтео је и сам добро да се постави. Изложио се великој опасности, већој него што је мислио. Непријатељски митраљезац-осматрач већ га је имао на оку. У тренутку кад је Брокар дохватио „винчестерку“ и хтео да нанишани слободном руком, кратки пламенови појавили су се на трупу „албатроса“. Брокар је чуо шум зрна која су кидала лим иза његових леђа. Промашај! Али за мало! Сад је дошао ред на њега.

Он виде леђа и главе пилота и осматрача у истој линији. Осматрач, који је на „албатросу“ био напред није више могао да отвори ватру. Борећи се левом руком против снажних ваздушних вртлога од елисе „албатроса“, настојећи да због вибрације не ослања цев карабина на труп, Брокар је нишанио што је боље могао. Три метка, један за другим, испалио је у непријатељску посаду. Брокару се учини да су се две силуете тргле. Мора да су његови меци погодили циљ. Међутим, „албатрос“ нагло изведе оштар заокрет удесно и пропе се. Овим неочекиваним маневром Немац остави Брокара самог. Мртав сигурно није био, чим је тако продрмао свој авион.

Борба се наставља

Али Брокар се није предавао. Оставио је „винчестерку“, обема рукама дограбио палицу и пропео свој апарат на више од 45°. Лудост, јер је тим маневром дошао на границу грубитка брзине. Али ипак он једним скоком савлада 50 метара што су му преостајали. „Њепор“ је сјајно одговорио и Брокар се нашао неочекивано под репом „албатроса“. Непријатељски авион му се учини огроман са својим сивобелим трупом, сличним трбуху ајкуле. Брокар је био сав у зноју. Могао је да остане ту јер је положај био изванредан и отвори ватру. Непријатељски осматрач, ако је још жив, није могао да га види. То је могао једино пилот који је био иза осматрача. И он је то управо покушао. Појави-

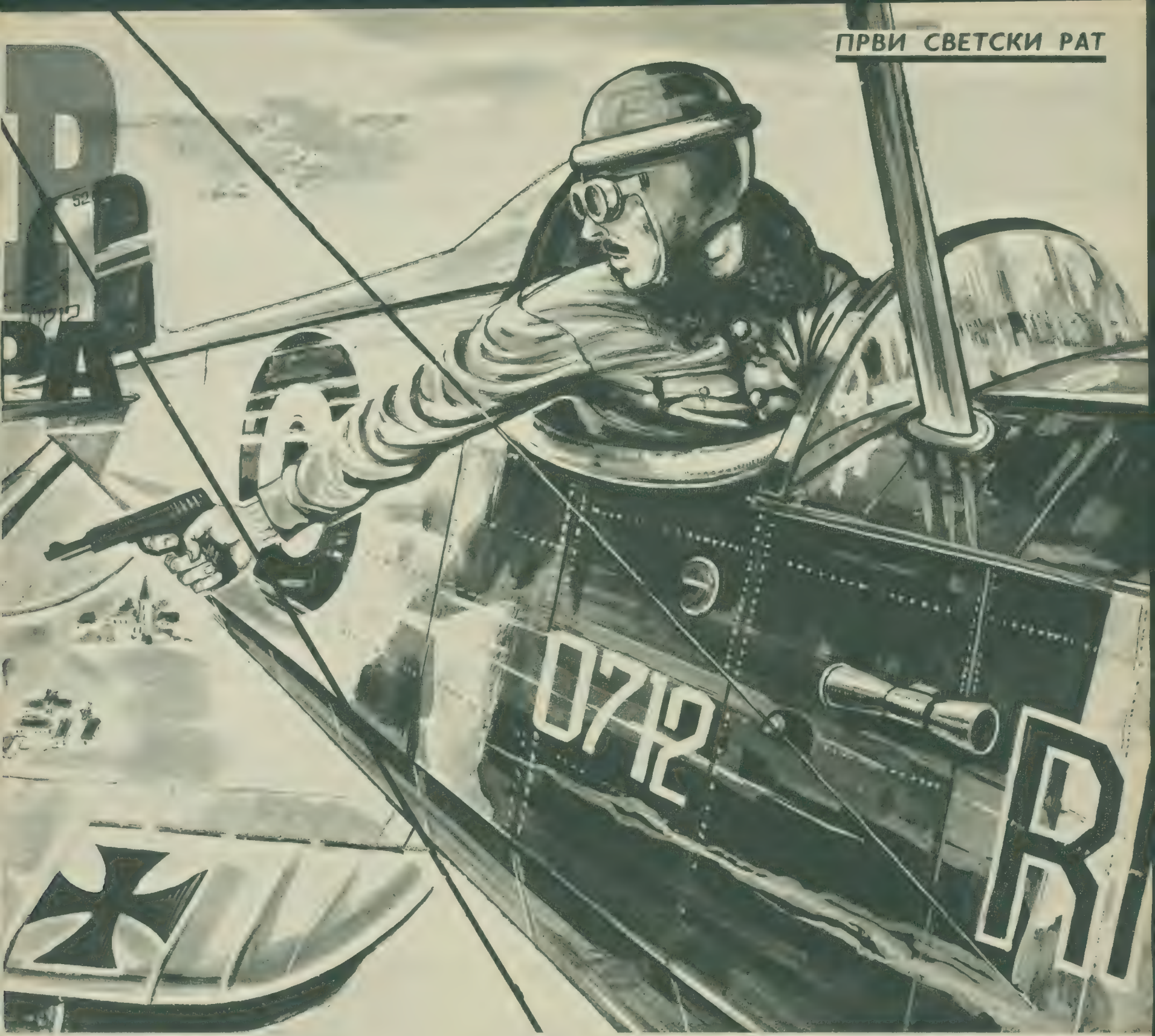

ла се његова глава у светло жутој кациги и он потражи погледом непријатеља. Хтео је још да маневрише, а Брокар то није желео. Брзим притиском на ороз карабина који је држао у руци, он испразни шаржер, скоро не нишанећи, јер је било тако близу. Осам метака проби оклоп чудовишта. Брокар се брзо уклонио као што тореадор узмиче после напада.

Међутим, то још није био крај борбе. Немачки пилот Клаус фон Алверден (податак према немачком извештају о губицима тога дана) био је мајстор. Он обруши авион, овог пута удесно, у намери да се докопа својих линија. Брокару би јасна противникова намера, али она га и обрадова јер се тим маневром предао њему на милост и немилост: тешки „ђепор" у обрушавању није имао премца. За пет секунди „албатрос" је био поново ухваћен. Брокар је био чврсто одлучио да плен више не испусти, али није смео ни да помисли да празан шаржер замени пуним јер су покрети оба апарата били сувише брзи и нагли.

Осматрач лети у понор

Тада му сину идеја: „Мој маузер, брзо!" Револвер је био ту, крај њега, у кабини. Носио га је увек, на сваки задатак, ако буде приморан да слети на непријатељску територију. Приђе ближе „албатросу" упркос вештим противниковим маневрима Осматрач, без сумње тешко рањен још у почетку борбе, био је неспособан да отвори ватру. Био је на свом месту, непомичан, главе нагнуте напред, грчевито се држећи обема рукама за ивицу кабине. „Албатрос" се очајнички обрушавао ка својим линијама. Капетан фон Алверден показивао је дивљу решеност да спасе свог друга и авион и да не падне у ропство. Хтео је по сваку цену да се врати над немачку територију. Пет пута, са размацима, из непосредне близине Брокар из револвера опали на непријатеља. „Албатрос" описа кривуљу каква се само у очајању може извести. Тада, у једном од тих виража, Брокар виде страшан призор који никада није заборавио. Рањени осматрач одједном би истргнут са свог седишта, паде на доње крило, не успе да се на њему задржи, склизну низ труп и раширених руку одлете у понор.

Брокар склопи очи и одмах их опет отвори... Страшног призора више није било. „Албатрос" и „ђепор", као слепљени један за други, надлетеше на висини од 500 м село Дресленкур. Линија фронта била је близу. Брокар опали још два метка на пилота, па напусти гоњење у тренутку кад је прешао последње француске положаје. Тешко рањени Клаус фон Алверден успео је да спусти свој авион једва неколико стотина метара иза немачких линија. Француска артиљерија одмах га је узела на нишан и уништила.

Капетан Брокар постигао је тога дана успех који се више никад неће поновити: у ваздушној борби, сам на авиону, ватром из револвера оборио је непријатељски авион. И поред трагања које је одмах предузето, тело несрећног осматрача дуго није могло бити пронађено. Откривено је шест месеци касније приликом једног лова на дивље свиње, случајно, дубоко у шуми. Био је то оберлајтнант Фон Фолкенхаузен, син адмирала Фон Фолкенхаузена.

Р. Ш.

ЦРНЕ ЗАСТАВЕ

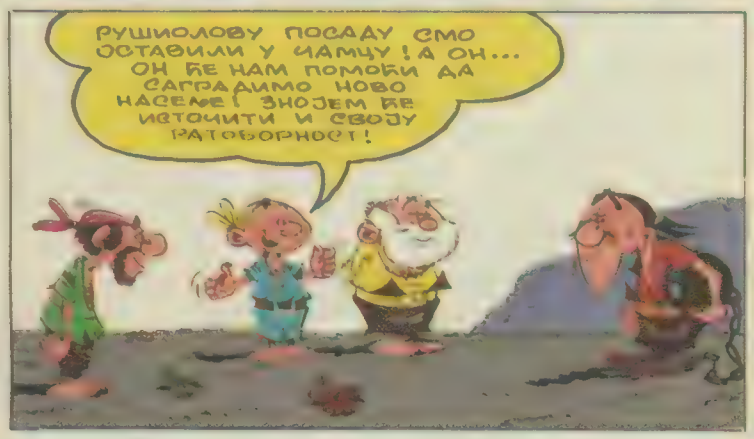

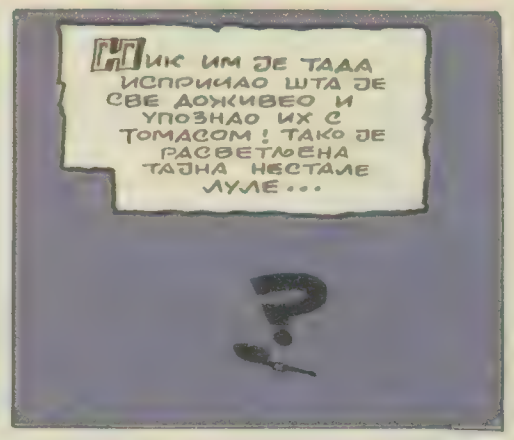

ПОРОДИЦА КРЕМЕНКО

ЕВО НАС!

КРАА!

КРА!

ДЕ, ФРЕДЕ, НЕ БУДИ НЕСТРПЉИВ!

САМО ДА НАМ СВЕ СТАНЕ У КОЛА!

САМО БЕЗ НЕРВОЗЕ! ДА НАМ ОВО БУДЕ ПРАВИ ИЗЛЕТ!

БАРНИ, ЈЕСИ Л' ПОНЕО РОШТИЉ?

ХА! ЗАР ТО ДА ЗАБОРАВИМ? И БУМУР САМ ПОНЕО!

А РУЧНИ ФРИЖИДЕР?

ТУ ЈЕ!

А ВОЋНИ СОКОВИ?

ЧЕТИРИ ВРСТЕ!

КОЛАЧИ?

ТОРТА ОД ЧОКОЛАДЕ?

McNaught Syndicate, Inc.

НЕ БРИНИ, ФРЕДЕ! ХРАНЕ НАМ НЕЋЕ ПОНЕСТАТИ...

А АКО И ПОНЕСТАНЕ... УВЕК МОЖЕШ КУПИТИ ФИШЕК СЕМЕНКИ!

БУМУР

ФУДБАЛСКИ СТАДИОН

ДАНАС: ПЛАВА ПЛАНЕТА ПРОТИВ ВЕТЕРАНА

ЧПАЗ ЛИЦЕ

ЂУРАЂ БРАНКОВИЋ

Деспот Ђурађ Бранковић је оснивач утврђеног града Смедерева. Сазидао га је године 1430. са намером да заустави продирање Турака на север. Његови напори у припремама за одбрану српске државе не заостају за настојањима његових великих претходника. На жалост, потпуно несрећене прилике у српским земљама ишле су наруку Ђурђевим непријатељима — Турцима. Српски владари били су у то време спремни да својим интересима потчине опште. Тако је, на пример, Ђурађ ратовао и против Твртка у савезу са Сандаљем Хранићем. Без обзира што је удао за њега своју кћер Мару, султан Мурат II напао је на Ђурђа и заузео Смедерево 1439. године. Од тада, помаган од Угарске, Ђурађ је водио с променљивом срећом борбе за опстанак државе.

Знатнија, али не и од пресудне важности његова победа над Турцима, била је она од 3. октобра 1454. код Крушевца.

После тога српска деспотовина је почела нагло да се осипа потпадајући постепено под власт Турака.

Ђурђе је имао два грба: лава са звездицама и љиљане на штиту подељене траком.

ТАЈНИ АГЕНТ КОРИГАН

ОТМИЦА

King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

ra Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

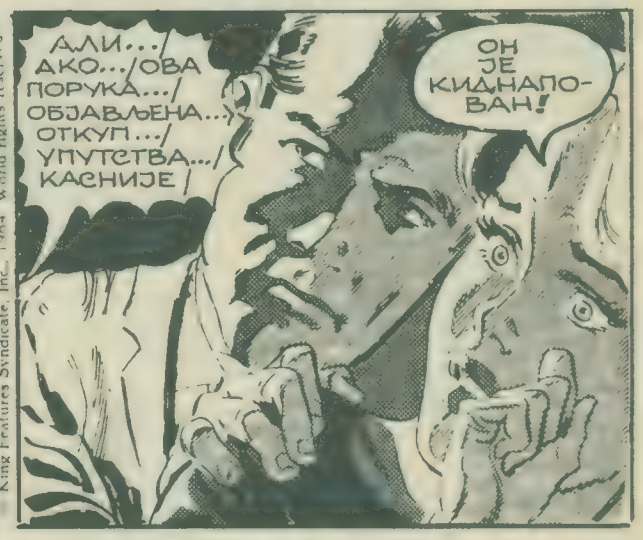

Поручите од „ПРОСВЕТЕ“ (Београд, Добрачина 30) најомиљеније романе омладинске **КАДОК** библиотеке (штампано латиницом). **На дописници напишите број и назив књиге.** Платићете пакет поштару кад га донесе (поузећем). Сви који поруче **најмање ТРИ књиге** учествују у извлачењу награда (види награде).

© King Features Syndicate, Inc., 1964 World rights reserved

© King Features Syndicate, Inc., 1964 World rights reserved

© King Features Syndicate, Inc., 1964 World rights reserved

1. Зејн Греј
БАФ, ВОЂА КАРАВАНА
8.— НД

НАГРАДЕ:

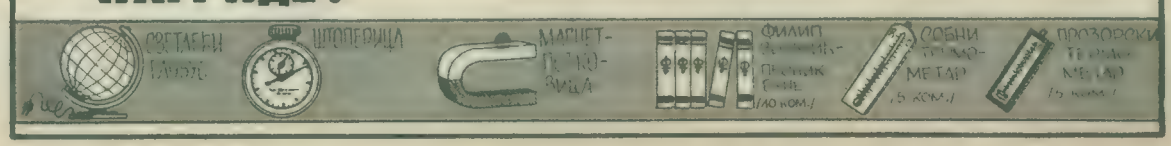

2. Миливој Матошец
СУВИШАН У СВЕМИРУ
8.— НД

3. Живорад Михаиловић
ТРОЈИЦА ИЗ РАЗРЕДА
8.— НД

4. Г. Мартинов
ЗЕМЉИНА СЕСТРА
8.— НД

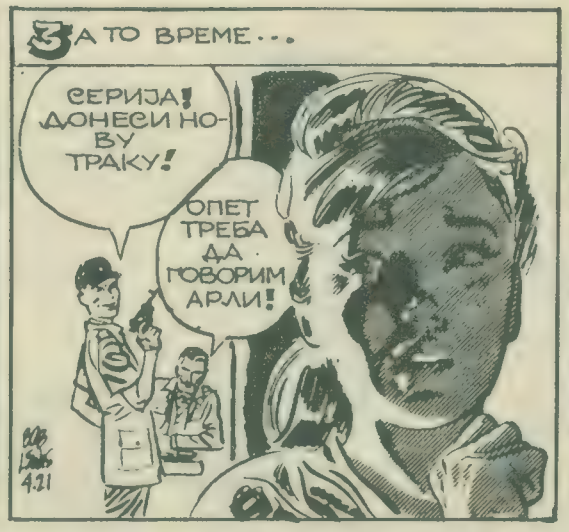

© King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

© King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

5. Сизан Перо
ОСВЕТА РОБИНА ХУДА
8.— НД

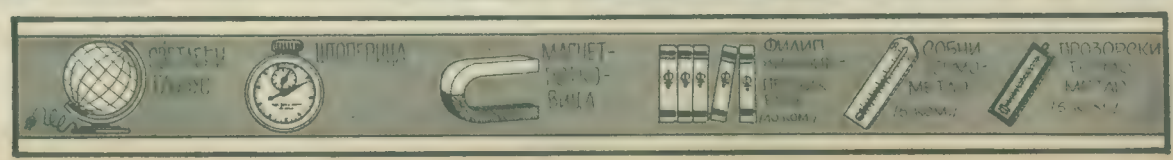

© King Features Syndicate, Inc. 1964 World

King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

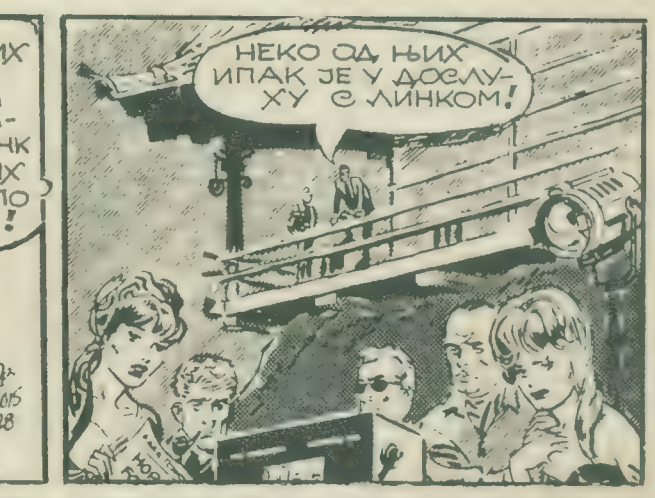

6. Ноел Ноел
ЧИЧА МИРКО
8.— НД

7. Иван Братко
ВЕЛИКО СУРОВО ВРЕМЕ
8.— НД

8. Максим Горки
ДЕТИЊСТВО
8.— НД

9. Леонс Бурлиаге
ПУК И ЊЕГОВА ДРУЖИНА 8.— НД

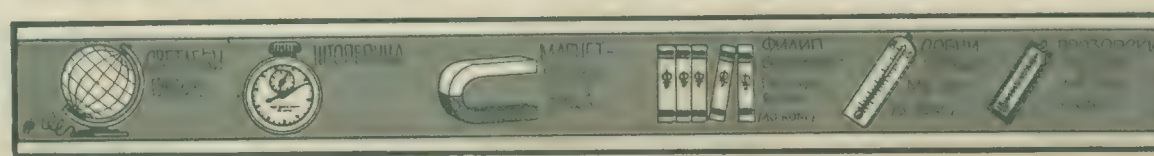

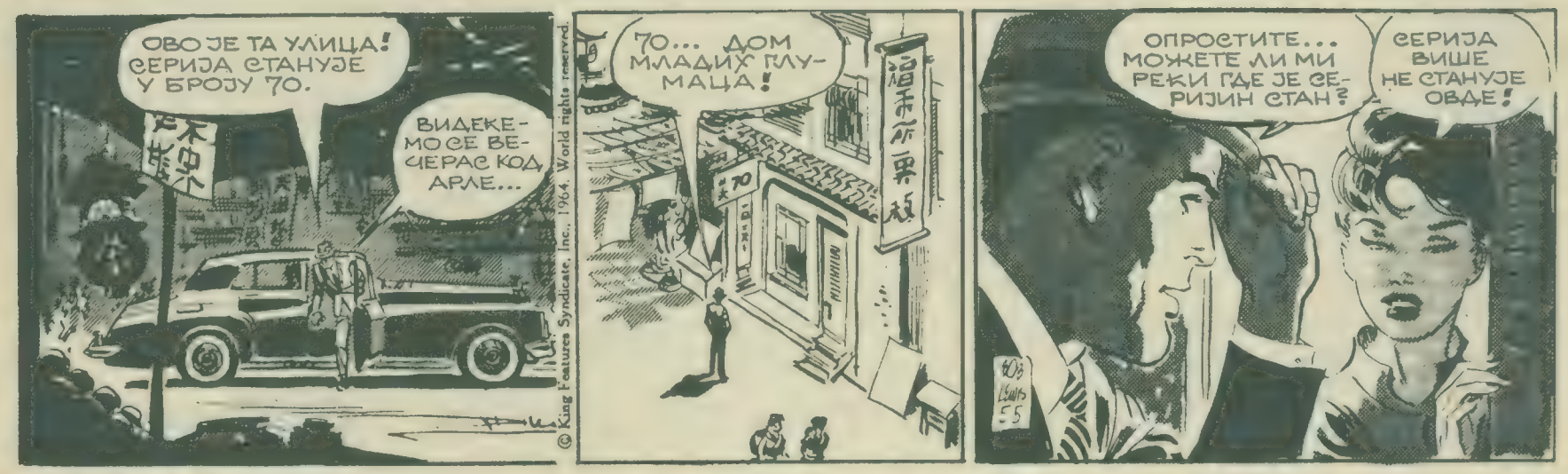

10. Томас Бејли Олдрич
ПРИЧА О РЂАВОМ ДЕЧАКУ 8.— НД

11. Р. Сатклиф
ГРИМИЗНИ РАТНИК 8.— НД

12. Иван Кушан
ЗАГОНЕТНИ ДЈЕЧАК 8.— НД

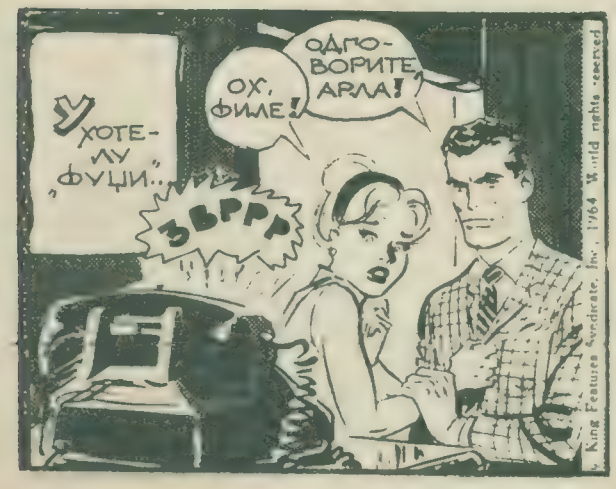

13. В. Јан
ЏИНГИС КАН
8.— НД

14. Јан Парандовски
ДИСК ОЛИМПИЈСКИ
8.— НД

15. Мери Џејн Кар
ДЕЦА КАРАВАНА
8.— НД

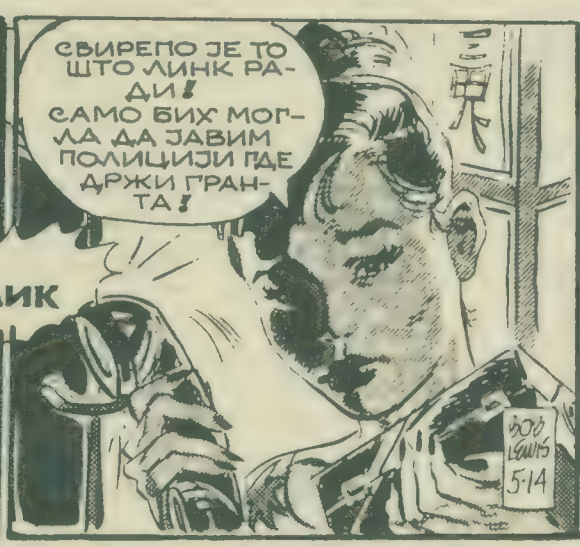

16. Валтер Скот
ЛЕГЕНДА О МОНТРОЗУ
8.— НД

17. Жил Верн
МОРСКА ЗМИЈА
8.— НД

18. Франц Трелер
ГАУЧОВ СИН
8.— НД

19. Душан Лончаревић
СРЕБРНИ ОКЛОПНИК
8.— НД

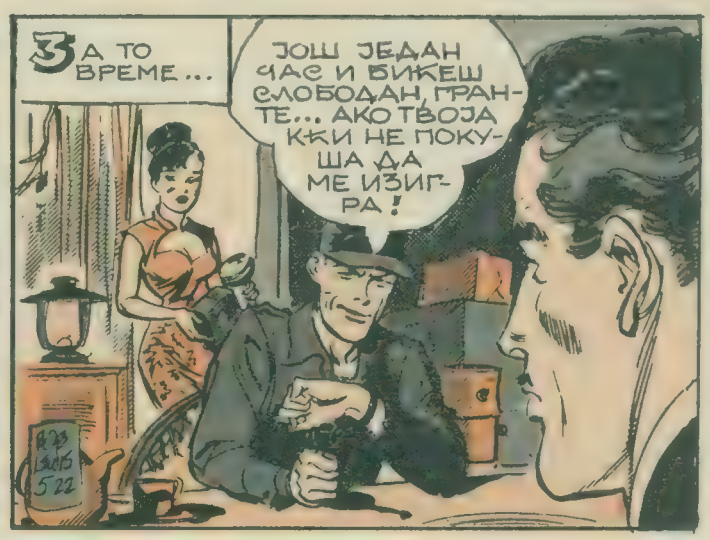

20. Роберт Грејвс
ОПСАДА И ПАД ТРОЈЕ
8.— НД

21. А. Свиршчинска
АРКОНА
8.— НД

22. Ф. Пајекан
МИТАХА-ЗА
8.— НД

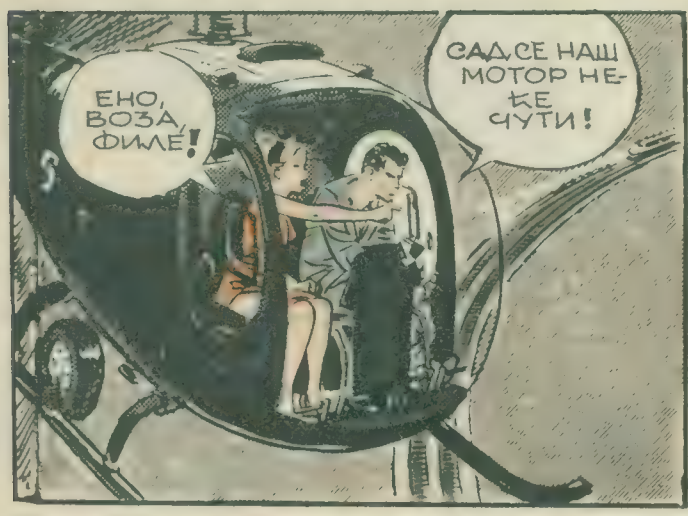

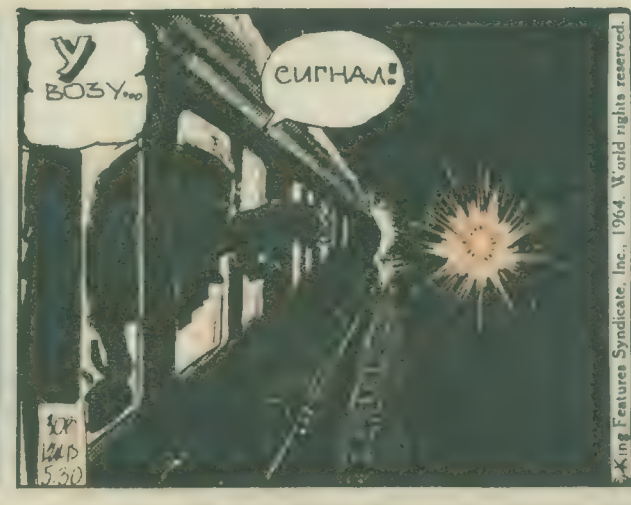

23. Сергеј Вошњак
ЦРНОКОСИ МЛАДИЋ
8.— НД

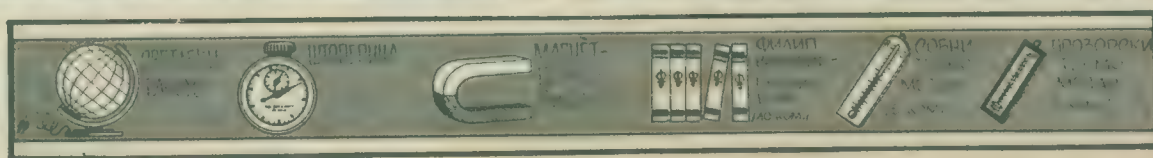

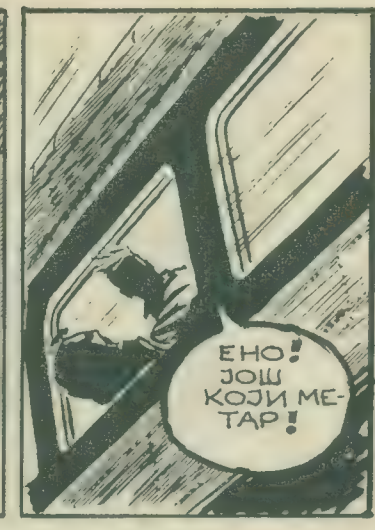

© King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

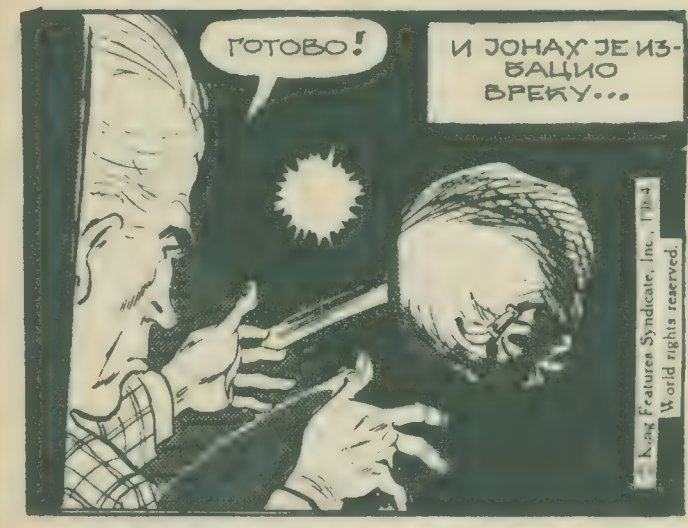

© King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

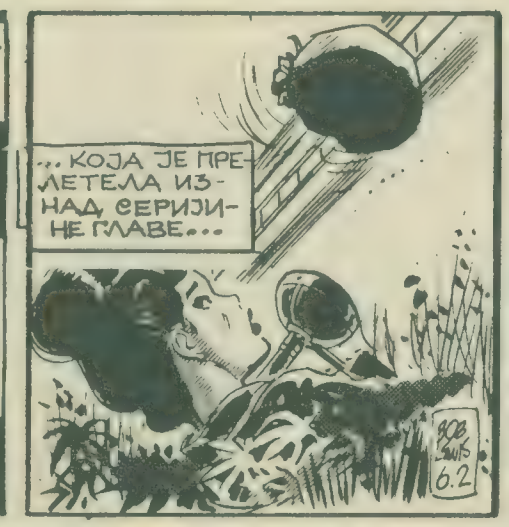

© King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

24. И. Драгићевић
КОПЉЕМ И МАЧЕМ
8.— НД

25. Вениамин Коверин
ДВА КАПЕТАНА I-II
(две књиге) 16.— НД

26. Григориј Федосејев
ИСКУШЕЊА I-II
(две књиге) 12.— НД

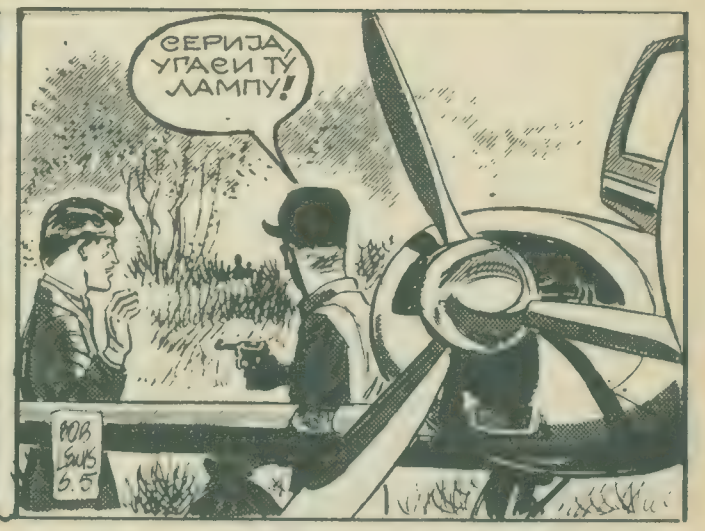

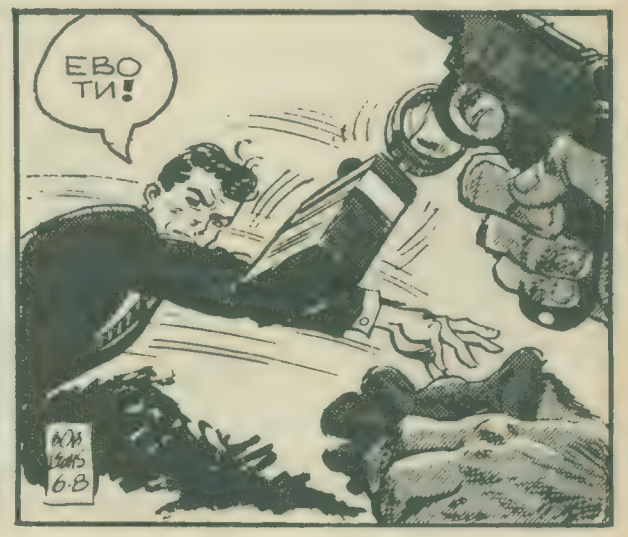

НАГРАДЕ: I — **Глобус светлећи — цена 135.— НД;** II — **Штоперица** (мала) — **цена 120.— НД;** III — **Магнетска потковица — цена 40.— НД;** 10 награда по једна књига: **Филип Вишњић, песник буне од М. Панића-Сурепа — цена 24.— НД; 5 термометара прозорских — цена 12.— НД и 5 термометара собних — цена 7.— НД.**

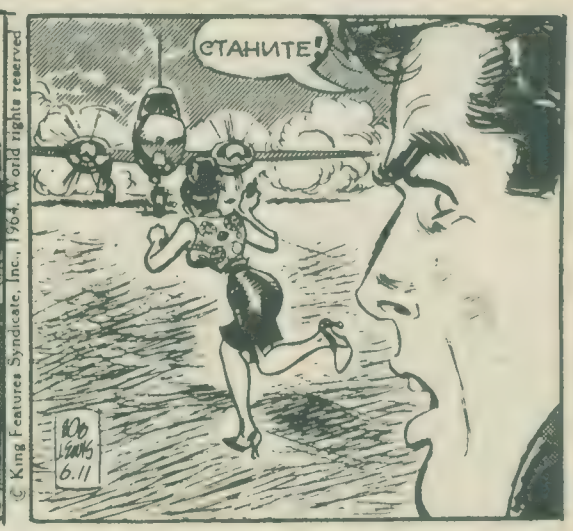

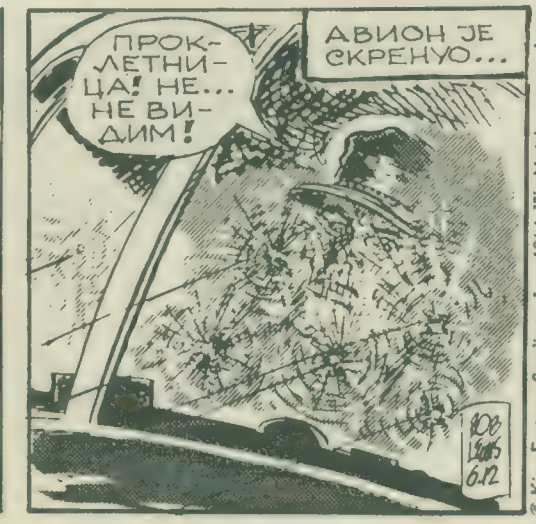

АВАНТУРЕ ТАЈНОГ АГЕНТА КОРИГАНА ЧИТАЈТЕ СВАКОГ ДАНА У »ПОЛИТИКА ЕКСПРЕСУ«

Тајанствени топ

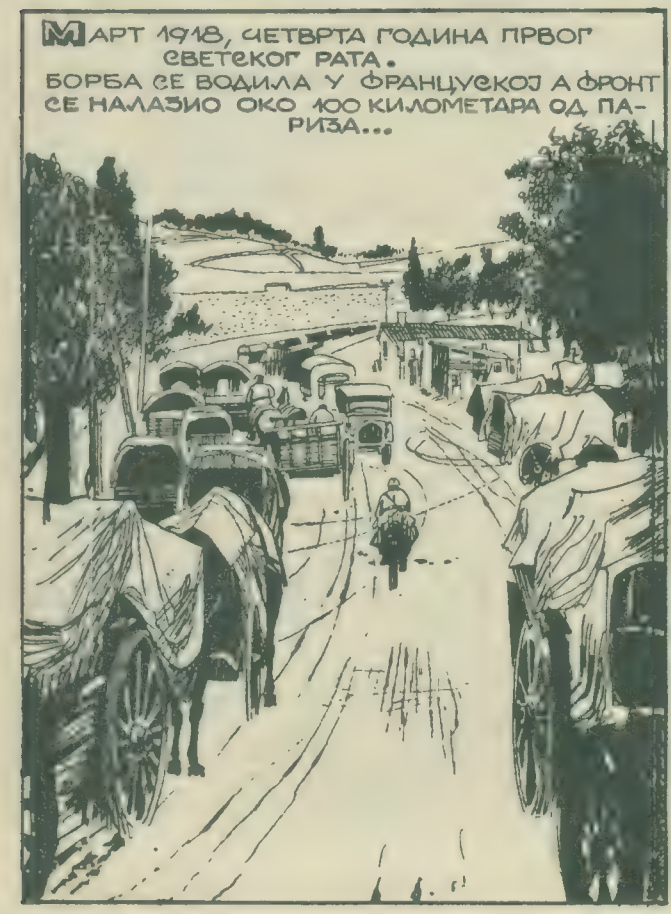

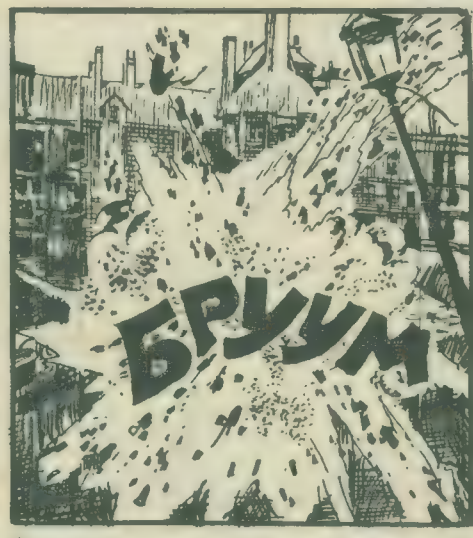

БРУУМ

БИЛО ЈЕ 8 МРТВИХ И 13 РАЊЕНИХ. ЛОВЦИ СУ ПОЛЕТЕЛИ У ИЗВИЋАЊЕ: НАД ГРАДОМ НИЈЕ БИЛО НИЈЕДНОГ НЕМАЧКОГ АВИОНА!

ТАЈАНСТВЕНЕ ЕКСПЛОЗИЈЕ И ДАЉЕ СУ ПОТРЕСАЛЕ ПАРИЗ!
ОПЕТ?! КОЛИ ТО ПУЦА?!
МЕСТА! МЕСТА ЗА РАЊЕНИКЕ!
ШТА СЕ ДОГАЂА? КО НАС БОМБАРДУЈЕ?!

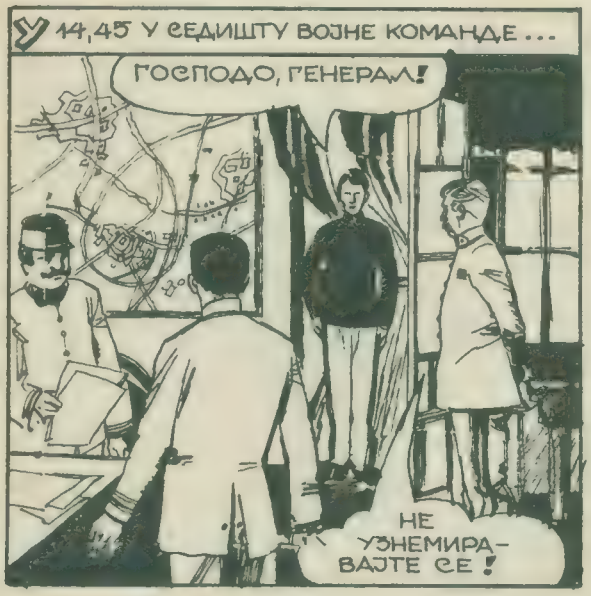
У 14,45 У СЕДИШТУ ВОЈНЕ КОМАНДЕ...
ГОСПОДО, ГЕНЕРАЛ!
НЕ УЗНЕМИРАВАЈТЕ СЕ!

ДАКЛЕ, ПУКОВНИЧЕ, О ЧЕМУ СЕ РАДИ? ШТА ЗНАЧЕ ТЕ ЕКСПЛОЗИЈЕ?

ОД 7,20 ДО САДА БИЛО ЈЕ 25 ЕКСПЛОЗИЈА, ГЕНЕРАЛЕ. СКУПИЛИ СМО КОМАДЕ ДРВЕТА И ЧЕЛИКА...

... НЕМА НИКАКВЕ СУМЊЕ: НЕКИ ТОП ПУЦА НА ГРАД!

ТОП?
НЕМОГУЋЕ!
НЕМЦИ СУ СУВИШЕ ДАЛЕКО!

НЕ ВЕРУЈЕМ ДА ЈЕ У ПИТАЊУ ТОП!
ТРЕНУТАК! ЗАР СЕ НЕ СЕЋАТЕ ДА СУ НЕМЦИ ТУКЛИ ДЕНКЕРК С УДАЉЕНОСТИ ОД 38 КИЛОМЕТАРА!

СУТРАДАН У ЗОРУ СУ УЗЛЕТЕЛИ ЕНГЛЕСКИ ИЗВИЂАЧИ!

НАДЛЕЋЕМО ЗОНУ!

ПОГЛЕДАЈ! ШУМА СЕ НЕ ВИДИ ОД МАГЛЕ!

КАКВА МАГЛА! ТО ЈЕ ДИМНА ЗАВЕСА!

ПРИМЕТИЛИ СМО ДИМНУ ЗАВЕСУ ИЗНАД ЛАОНА, ГОСПОДИНЕ!

ЗАНИМЉИВО! ШТА ЛИ ТО НЕМЦИ КРИЈУ?!

ЕВО ШТА СУ НЕМЦИ ХТЕЛИ ДА САКРИЈУ!

ГИГАНТСКА БАТЕРИЈА СПРЕМАЛА СЕ ЗА ДРУГИ ДАН НАПАДА НА ПАРИЗ!

38 КИЛОМЕТАРА НИЈЕ ИСТО ШТО И 100! ТО НИЈЕ МОГУЋЕ!
МОЖДА ЈЕ НЕКА САБОТАЖА!

ГОСПОДО, ВЕРОВАЛИ ВИ ИЛИ НЕ, ПАРИЗ ЈЕ МЕТА ЈЕДНОГ ТОПА! НА НАМА ЈЕ ДА ГА ОТКРИЈЕМО И УКУТКАМО!

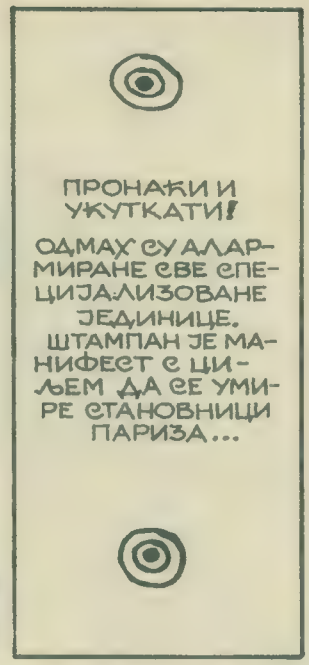
ПРОНАЋИ И УКУТКАТИ!
ОДМАХ СУ АЛАРМИРАНЕ СВЕ СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ ЈЕДИНИЦЕ. ШТАМПАН ЈЕ МАНИФЕСТ С ЦИЉЕМ ДА СЕ УМИРЕ СТАНОВНИЦИ ПАРИЗА...

... АРТИЉЕРИЈСКИ ЕКСПЕРТИ ГРОЗНИЧАВО СУ СЕ БАЦИЛИ НА ПОСАО...

ИЗВИНИТЕ, ПУКОВНИЧЕ.
МОЛИМ?
ОЗНАЧИО САМ НА МАПИ ТАЧКЕ ЕКСПЛОЗИЈА!
ПА?

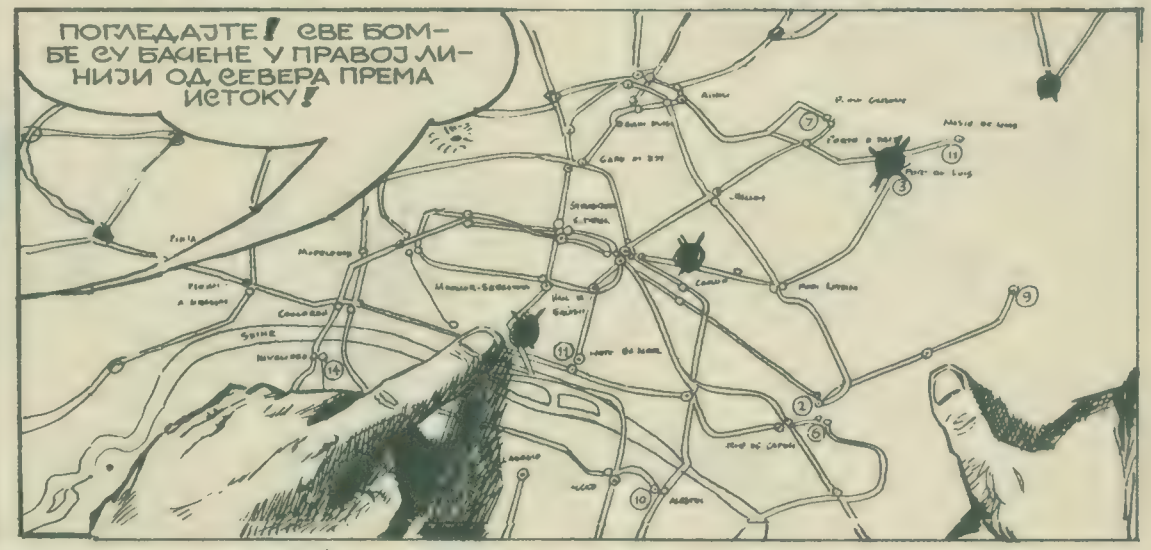
ПОГЛЕДАЈТЕ! СВЕ БОМБЕ СУ БАЧЕНЕ У ПРАВОЈ ЛИНИЈИ ОД СЕВЕРА ПРЕМА ИСТОКУ!

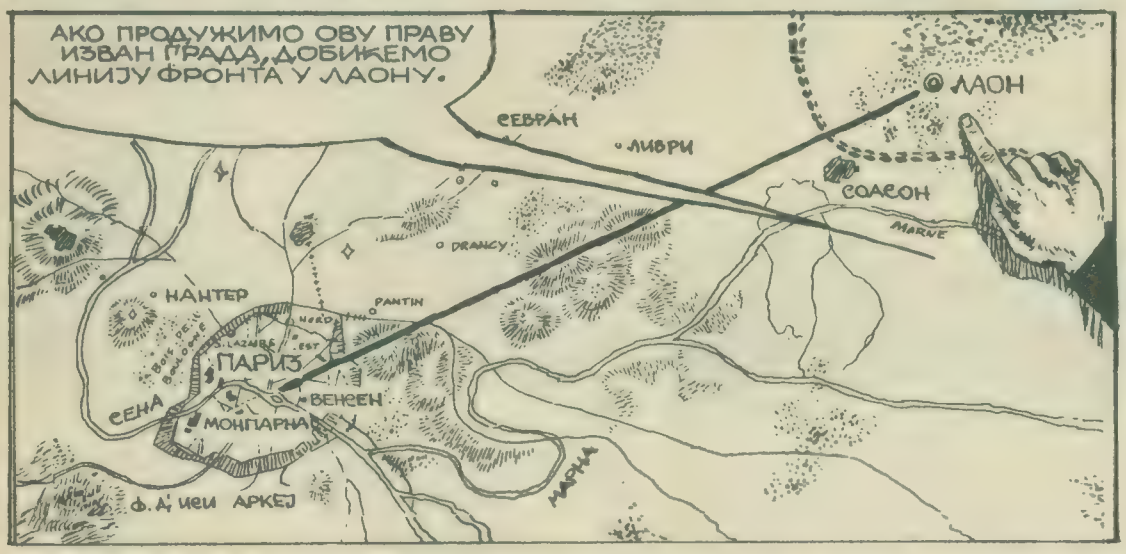
АКО ПРОДУЖИМО ОВУ ПРАВУ ИЗВАН ГРАДА, ДОБИЋЕМО ЛИНИЈУ ФРОНТА У ЛАОНУ.
ЛАОН
СЕВРАН
ЛИВРИ
СОАСОН
MARNE
DRANCY
НАНТЕР
PANTIN
ПАРИЗ
СЕНА
ВЕНСЕН
МОНПАРНАС
МАРНА
Ф. А. ИЕИ АРКЕЈ

У ЛАОНУ!
ТОП ЈЕ МОЖДА У ОВОЈ ШУМИ!
НА 112 КИЛОМЕТАРА ОДАВДЕ!

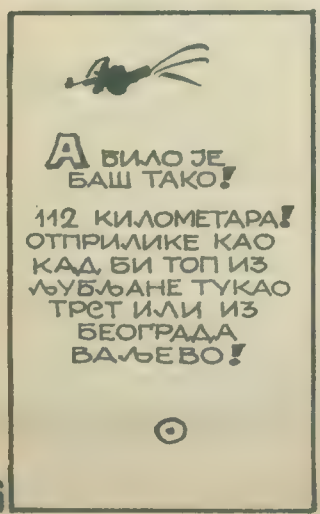
А ВИЛО ЈЕ БАШ ТАКО!
112 КИЛОМЕТАРА! ОТПРИЛИКЕ КАО КАД БИ ТОП ИЗ ЉУБЉАНЕ ТУКАО ТРЕТ ИЛИ ИЗ БЕОГРАДА ВАЉЕВО!

АЛО! ДАЈТЕ МИ ВЕЗУ С ГЕНЕРАЛШТАБОМ!

УВЕЧЕ, 12 САТИ ПОСЛЕ ПРВЕ ЕКСПЛОЗИЈЕ, ФРАНЦУСКА БАТЕРИЈА ОД 305 ММ КРЕТАЛА СЕ ПРЕМА ЛАОНУ...

Париски топ / погрешно назван „Дебела Берта": „Дебела Берта" био је топ од 420 мм / конструисао је немачки инжењер Е-берхарт из познате крупове фабрике оружја.

Отпор ваздуха не дозвољава да се ђуле избаци далеко. Да није тога, постигле би се огромне раздаљине!

Али, професоре, ваздух постоји!

Да, али је на великој висини разређен. На висини од 20 километара ђуле би могао да достигне даљину од 100 и више километара!

И направљен је топ калибра 381 мм, унутрашње цеви 210 мм...

Ђулад су тежила 100 килограма а потискивало их је 120 килограма експлозива!

Чаура с експлозивом!

Ђуле

„Потребан је огроман потисак. Зато ће топ имати 2 цеви, једну у другој. Биће веома дугачак а држаће га специјална ужад. Испаљиваће под углом од 50° и тако ће ђуле ући у разређене слојеве атмосфере под углом од 45° и достићи највећи домет..."

Извршени су и прорачуни брзине окретања земље. Ђуле је стизало на циљ после лета од 196 секунди.

Брзина 670 м у секунди

Висина 39.000 м после 90 секунди

Брзина 900 м у секунди

Висина 19.200 м

Висина 19.200 м

Брзина 900 м у секунди

Почетна брзина 1600 м у секунди

196 секунди

Париз

111 километара

ТАКО ЈЕ 23. МАРТА ПОЧЕЛА ПАЉБА!

ПАЛИ!

БАТЕРИЈУ ЈЕ УДОСТОЈИО ПОСЕТЕ НЕМАЧКИ ТОП ВИЉЕМ II...

...АЛИ ОВА ПОСЕТА НИЈЕ ДОНЕЛА СРЕЋУ: 2 ДАНА КАСНИЈЕ 1 ОД 3 ДЕЛА ПОСТРОЈЕЊА ЈЕ ЕКСПЛОДИРАО!

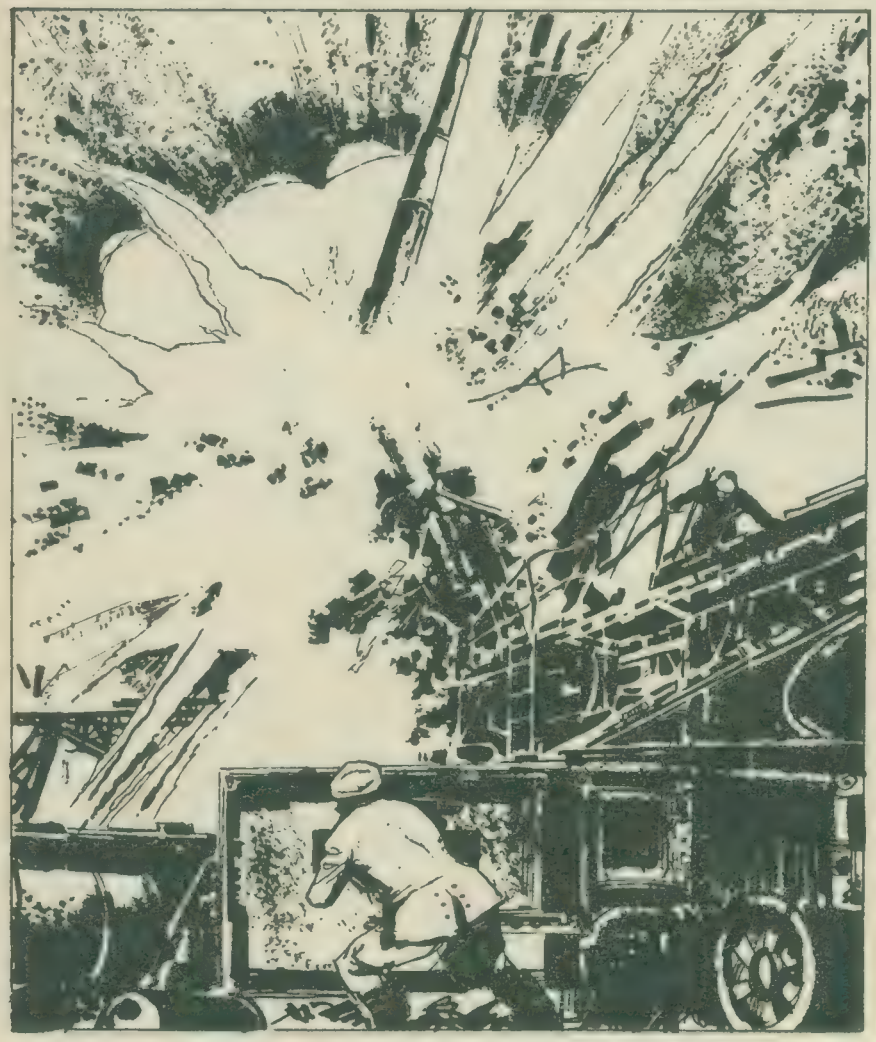

ГАЂАЊЕ ПАРИЗА СЕ, МЕЂУТИМ, НАСТАВИЛО. ЈЕДНО ЂУЛЕ УБИЛО ЈЕ 90 ОСОБА У ЦРКВИ СЕН ЖЕРВЕ...

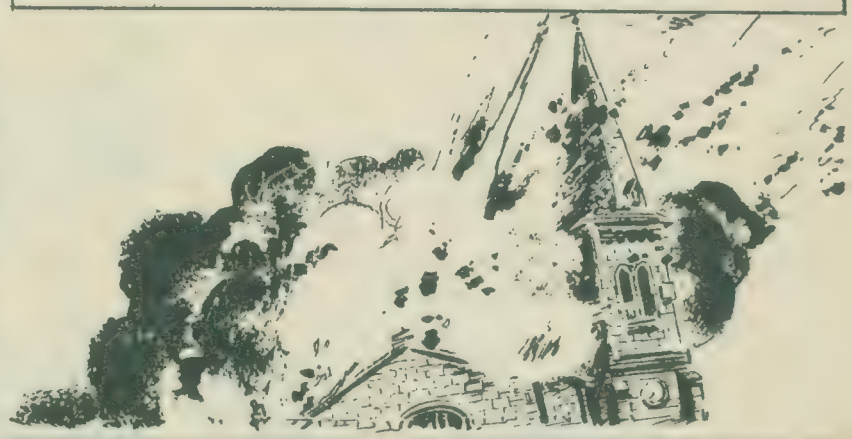

АЛИ ФРАНЦУЗИ СУ ОТКРИЛИ ПОЛОЖАЈ БАТЕРИЈЕ!

УСРЕДСРЕДИТЕ ПАЉБУ НА ЛАОН И ШУМУ СЕН ГОБЕН!

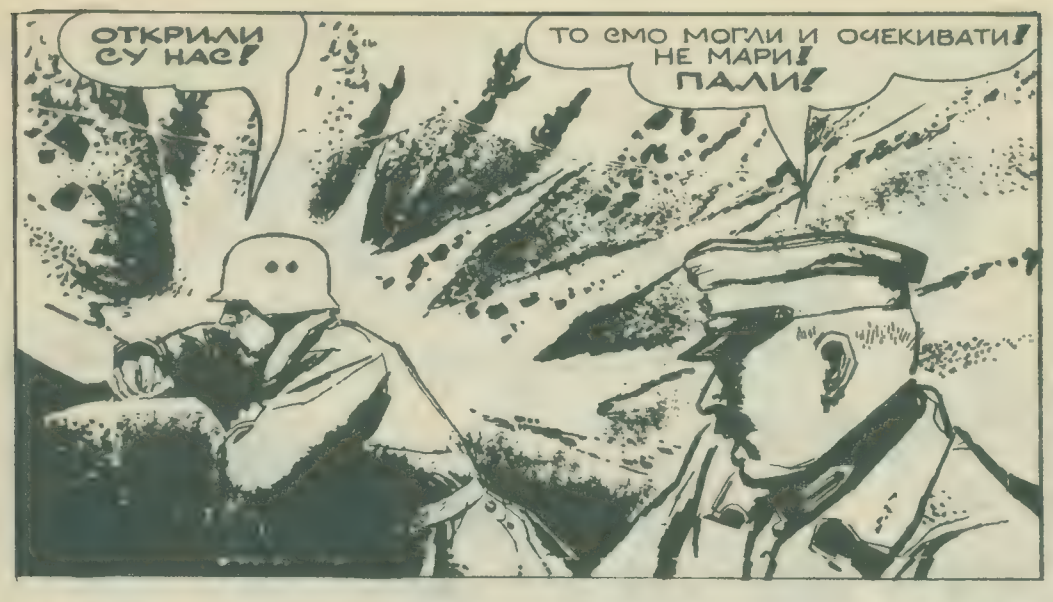

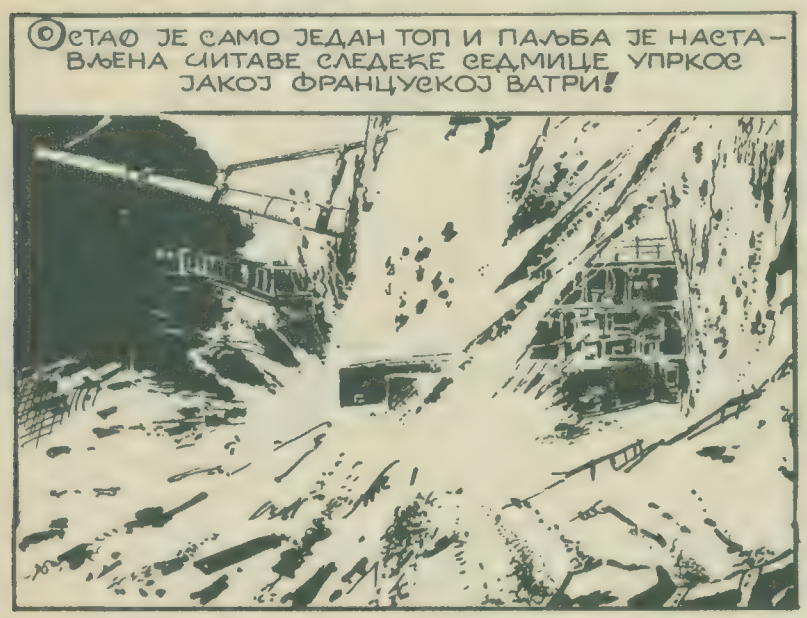

... АЛИ ТО НИЈЕ СПАСЛО НЕМАЧКУ ОД ПОРАЗА ЧИЈИ ЈЕ СИМБОЛ ПОСТАО БАШ ОВАЈ ТОП.

ОКАЧИ ШЕШИР О ВЕТАР

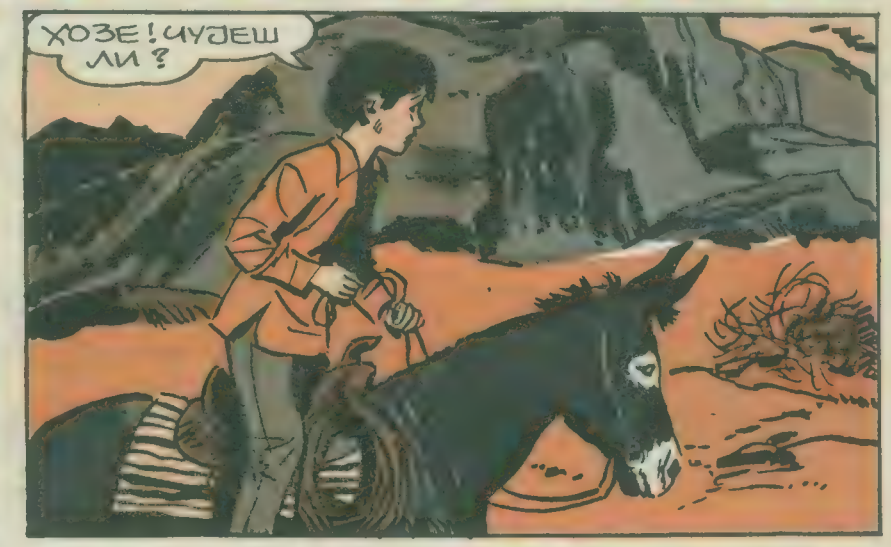

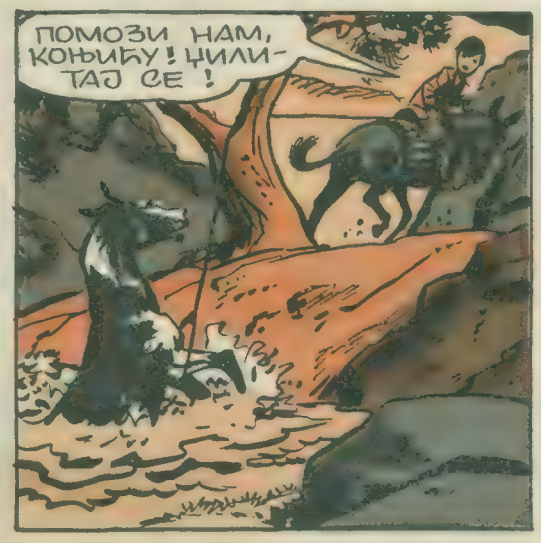

НУЛА X

РОБОТ-ПИЛОТ

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: БРОД-МРТВАЧКИ КОВЧЕГ!

ЧИЈЕ СУ ОВО ЖИВОТИЊЕ?

На цртежу су представници 6 народа, а поред њих и њихове домаће животиње. На пример са А је обележена камила. Који број има њен господар?

Напиши на дописници одговор и то овако: А припада броју ? и тако са свих 6 слова и 6 бројева.

Дописницу с тачним одговором, купоном и својом адресом пошаљи „Политикином забавнику", Београд, Македонска 29, до 6. III ове године.

Међу онима који буду тачно одговорили на свих 6 питања извући ће се добитници награда које су овде нацртане.

1. НАГРАДА
ЗЛАТНИК У ВРЕДНОСТИ 68.800 СТ. ДИН.

2. НАГРАДА
ЗЛАТНИК У ВРЕДНОСТИ 34.400 СТ. ДИН.

3. НАГРАДА
ДВА СРЕБРЊАКА У ВРЕДНОСТИ 15.400 СТ. ДИН.

НАГРАДЕ СУ ИЗЛОЖЕНЕ У ПРАВИМ ВЕЛИЧИНАМА.

КУПОН ДОМАЋЕ ЖИВОТИЊЕ

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● једина екипа научника с Универзитета у Кембрицу одлази ускоро на Јужни пол где ће вршити мерења дебљине

ледене капе уз помоћ ултра звука, односно апарата сонара чији ће један крај бити привезан за труп авиона.

● корење извесног дрвећа у потрази за влагом може да нарасте дубоко у тло, нарочито у областима где владају дуге суше. Приликом копања

земље у близини једне фарме у јужној Африци пронађен је корен багрема на дубини од 45 метара.

● рударску лампу која помаже рударима да избегну гушење услед експлозије гасова који се развијају у окну,

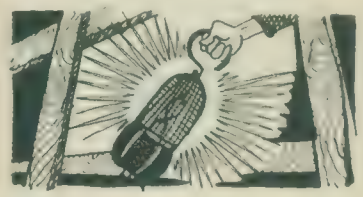

пронашао је Енглез сер Хамфри Дејви, 10. јануара 1816. године.

■ у борби против дрога америчка полиција употребљава сада и псе специјално обучене за хватање шверцера марихуане, дроге која је најра-

ширенија код младих Американаца. Прве пробе показале су да у 8 од 10 случајева, пси у спевају да открију дрогу сакривену у стану или аутомобилу.

■ један јапански скијаш не давно је постигао необичан рекорд спустивши се низ падину Хималаја дугачку један километар и то са висине од 7000 метара.

Dan Barry

ФЛАШ ГОРДОН

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: СМРТ У РЕЦИ ЖИВЕ!

ДАНЧЕ ВРАНЧЕ

КАКО СМО СЕ ПОСВАЂАЛЕ

ЦАНИЋКА ЈЕ ЈЕДНА ОДВРАТНИЦА, ЕТО ТО ЈЕ ОНА. А КАД САМО ПОМИСЛИМ ДА СМО СКЛОПИЛЕ ПРИЈАТЕЉСТВО НА ЖИВОТ, ДА БУДЕМО ПРИЈАТЕЉИЦЕ ДОВЕКА, ДА ПОВЕРАВАМО СВЕ ТАЈНЕ, ДА СЕ НИКАДА НЕ СВАЂАМО, ДА ДАЈЕМО ЈЕДНА ДРУГОЈ ЗАДАТКЕ. ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ОСНУЈЕМО КЛУБ ПРИЈАТЕЉСТВА ЗАЈЕДНО СА ЖУТИЋКОМ И АНОМ МИХИЋ, А НАС ДВЕ ДА БУДЕМО ПРЕДСЕДНИЦЕ. А САДА ЈЕ СВЕ ПРОПАЛО ЗБОГ ЈЕДНЕ НОВЕ ДЕВОЈЧИЦЕ, МАЛО СТАРИЈЕ ОД НАС КОЈА ЈЕ ЈУЧЕ ДОШЛА У НАШ РАЗРЕД. ЗОВЕ СЕ СИЛВИЈА КОВАЧЕВИЋ.

СИЛВИЈА КОВАЧЕВИЋ

АЛИ НАЈЧУДНИЈА СТВАР СЕ ДОГОДИЛА КАД МИ ЈЕ, ДОК СМО УЗИМАЛИ КАПУТЕ, ПРИШЛА СИЛВИЈА.

ЗОВЕШ СЕ ДАНЧЕ ЈОВАНОВИЋ, ЗАР НЕ?

ДА. БАШ ТАКО

БАШ СИ СЛАТКА!

ЗАИСТА?

ПА ДА. ХОЋЕШ ЛИ У ПОЗОРИШТЕ ИДУЋЕ СУБОТЕ? БИЋЕ ДИВАН БАЛЕТ СА ЈОВАНКОМ БЈЕГОЈЕВИЋ И МИШКОВИЋЕМ. МОЈ ОТАЦ ИМА ЛОЖУ И ДОПУШТА МИ ДА ПОЗОВЕМ КОГА ХОЋУ.

АЛИ... ЈА... НЕ ЗНАМ. АКО ТАТА И МАМА... ОХ, ХВАЛА!

... ПОЗВАЛА МЕ У ПОЗОРИШТЕ! ТАКО БИХ ВОЛЕЛА! СИГУРНО ХОЋЕ СА МНОМ ДА СЕ ДРУЖИ ЗАТО ШТО ЈЕ ПРИМЕТИЛА ДА ДРЖИМ ДО СЕБЕ. ИЋИ ЋУ ДА БИХ РАЗБЕСНЕЛА ЦАНИЋКУ!

...И ТАКО МЕ ЈЕ ТА ДРУГАРИЦА ПОЗВАЛА У ПОЗОРИШТЕ. БИЋЕ ДИВНО! ТАТИЦЕ, МОГУ ЛИ ДА ИДЕМ?

ТРЕБАЋЕ ТИ ХАЉИНА...

А КО ЈЕ ТА ДЕВОЈЧИЦА? КО ЈОЈ ЈЕ ОТАЦ? У КОЛИКО САТИ СЕ ВРАЋАТЕ КУЋИ?

УФ, ТО ЈЕ НЕКА МАКС ЦУРА! ПИТАЈ ЈЕ ДА ЛИ МОЖЕ ДА НАБАВИ КАРТУ ЗА ФУДБАЛСКУ УТАКМИЦУ!

КАСНИЈЕ...

ХТЕЛА БИХ ДА ИДЕМ У ПОЗОРИШТЕ У ОВАКВОЈ ХАЉИНИ...

ПОГЛЕДАЈ, ДА ЛИ ТИ СЕ СВИЂА, ТЕТКА-ЛЕПША?

ДАНЧЕ, У ОВАКВОЈ ХАЉИНИ НЕ БИ БИЛА ЕЛЕГАНТНА НЕГО СМЕШНА. ХАЉИНА ТРЕБА ДА ОДГОВАРА ОНОМЕ КО ЈЕ НОСИ. ПОГЛЕДАЈ ОВЕ МОДЕЛЕ КОЈЕ ЈЕ НАЦРТАО ЈЕДАН ПРАВИ КРЕАТОР. НЕКИ ОД ЊИХ СИГУРНО БИ ТИ ЛЕПО СТАЈАО.

СВЕТЛОЖУТА ХАЉИНА ОД ПИКЕА С ВЕЗОМ. ВИСОК СТРУК СА МАШНОМ ОД АТЛАСА. ЦИПЕЛЕ ИСТЕ БОЈЕ.

ЦРВЕНА ХАЉИНА ОД ТАНКОГ ШТОФА СА УКРАСНОМ РУЖОМ. ЦРВЕНЕ ЦИПЕЛЕ.

СУКЊА-ПАНТАЛОНЕ ОД СВИЛЕНОГ СОМОТА. СВИЛЕН ПОЈАС И СВИЛЕНА КОШУЉА. ЛАКОВАНЕ МОКАСИНЕ С МЕТАЛНИМ ШНАЛАМА.

БЕЛА ХАЉИНА ОД ТАНКОГ ПАМУЧНОГ ВОАЛА. ЦРН СВИЛЕНИ ПОЈАС. БЕЛЕ ЧАРАПЕ И ОТВОРЕНЕ ЦРВЕНЕ ЦИПЕЛЕ.

/МОДЕЛИ МИЛАНСКОГ КРЕАТОРА ЏОА ФАБРИЦИЈА/

ШТА КАЖЕТЕ, А? ЈА САМ ВЕЋ ИЗАБРАЛА: **САШИЋУ**... АЛИ ТО ЋЕТЕ САЗНАТИ У ИДУЋЕМ БРОЈУ!

ЏОНИ ХАЗАРД

ФРЕНК РОБИН

King Features Syndicate, Inc., 1968. World rights reserved.

ИДУЋИ БРОЈ: ПРЕД КРУНОМ КРСТАША!

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

ЦО НИЈЕ БУДАЛА

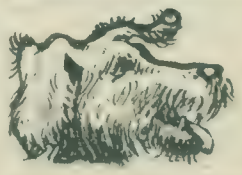

СВИ СУ СЕ СМЕЈАЛИ МАЛОМ КРИВОНОГОМ ПСУ КОЈИ ЈЕ ЗАЈЕДНО С ГОСПОДАРОМ КРЕНУО У РАТ

Познавао сам Цоа пре рата. Виђао сам тог младог пса како испланженог језика јури снежним уличицама периферије Москве. Преци му се, очигледно, нису одликовали неком расом: имао је криве и кратке шапе и чупаву, несразмерно велику главу. Маљцева су задиркивали: где сте само пронашли овог лепотана? Маљцев, филолог по занимању ћутао је и знао да нико не разуме његову привржености овом кривоногом и чупавом кучету.

Све се променило

Дошао је рат и Цо се заједно са својим господаром нашао у шуми Смољеншчина. Мајор Соколовски дочекао их је љутито: „Можда ово треба да уплаши Немце?“ Маљцев је одговорио кратко:

— Цо није будала.

А пас је за то време трчкао између дрвећа и кидао труло лишће — још није схватио шта је то рат. Одједном се све затресло. Земља је полетела ка небу. Маљцев је лежао у блату и то је нарочито уплашило Цоа. Људи су зурили у небо. Цо је такође подигао главу и није . ржао, почео је да завија. Маљцев се насмејао: „Шта је, брате, уплашио си се?“ Цо се смирио постиђен. Али тада се поново разлегла експлозија. Цо је видео како се један војник ухватио за главу. И грдно се уплашио. Желео је да побегне али, не, остао је да лежи мирно с главом приљубљеном уза земљу не скидајући поглед с господара. Схватио је да се живот сасвим променио и да више никад неће бити сандучића на коме је спавао, ни часова када је Маљцев шуштао превртећи странице књиге, а Цо снивао чудне сне — како су старици из џегера испале вршле или како јури мачку...

Тако је Цо победио страх. Времена су била тешка. Одступало се и људи су питали: „Кад ће се Немци зауставити?“ Маљцев је стегао зубе и ратовао. Цо га је подсећао на некадашњи срећан живот, на књиге, младост вишењу поред замрзле речице. Цо је трчкао од једног митраљеза до другог. Борци су навикли на њега, подсећао их је на једна друга времена, на кућу, децу.

Цо је тог дана био тужан а и хладно му је било. Није схватао зашто не иду у село. Тамо је онај дебели мајор који се увек играо са њим. Мора да се данас нешто десило. Није знао да су Немци пробили пут према Круглову и да је стигла наредба: „Држати се до смрти!

Маљцев је на изглед био миран док је у ствари у њему све кључало. Залихе муниције биле су на измаку. Треба отворити артиљеријску ватру на пут према Круглову... Ручна радио-станица не ради. И телефонска веза је прекинута. Покушао је да пошаље два војника у Журавељку, једног су убили, други је допузао рањен.

Одједном се Маљцев сетио: послаће Цоа! Од беле кошуље направио му је капутић да се што мање примећује на снегу. За огрлицу му је привезао поруку: „Залихе муниције при крају. Издржаћемо до 16.00 часова. Ватру по путу према Круглову, лево од шумице“. Показао је Цоу:

— Трчи! Трчи мајору!

Али Цо није схватао, видео је да је господару потребна његова помоћ, али није знао шта треба да учини. Није скидао поглед са Маљцева и у његовим псећим очима огледала се туга. Тада му је Маљцев дао старе новине од којих су завијали цигарете. Цо је дохватио новине зубима и погледао — куда? Досећао се да би требало поћи у село куда је сваког дана ишао с господарем. Маљцев је поновио: „Трчи“! И Цо је појурио.

Стигао је на време

До Журавељке је било три километра. Цо је пузио заустављао се, тонуо у снег и поново испливавао. Бојао се да не изгуби новине, тешко је дисао. Најпре је пузао увалом, а затим уза стрмину. Одлично је запамтио пут. Било је тихо. Цо је допузао до врха кад су осули паљбу. Скренуо је удесно и наставио у цик-цак ланији — тако је научио од Маљцева. Одједном је осетио страшан бол. Скаменио се. Парче шрапнела здробило му је задње шапе. Лежао је непомично. Онда је дошао свести, зацвилео и истог тренутка сетио се да мора однети новине. Напрегао се и почео да пузи, тачније да плива, грабећи снег предњим шапама.

Стигао је на време. Прочитавши поруку мајор је повикао: „Од Маљцева!“ Догађало се то у последњој колиби села у којој је мајор становао „Повежи ме с Редком... Пирогову кажи — лево од шумице“. Мајор је био узбуђен и пожуривао ађутанта. Испред колибе чуо се џип. Нико није обраћао пажњу на Цоа. Он је видео да се новине због којих је допузао овде вуку по земљи. Кевтао је, хтео је да каже: „Подигните новине“. Али људима није било до њега. С тешком муком покушао је да пузи, хтео је да се врати господару, али није успео да отвори врата.

Прележао је у колиби до вечери, целу ноћ и дан. Мучила га је жеђ. Сувим језиком лизао је рањене шапе. Чуле су се бубашвабе. Цо је с тугом мислио: „Где је Маљцев?“

А Маљцев је био срећан. Кад је почела ватра према Круглову, схватио је да се Цо пробио. У 16.00 било је већ мрачно и Редкова чета стигла је на време. Маљцев је питао: „Где је пас?“ Нико није знао. У зору Немци су кренули у напад, били су одбијени. Затим су прешли у напад две чете: Маљцева и Редкова. Успели су да одбаце Немце.

Последњи сусрет

Кад се смрачило Маљцев се упутио у Журавељку. Везе није било и он је мислио да је штаб на старом месту. У празној колиби где је раније живео мајор, угледао је Цоа. Пас се освестио и хтео да скочи, али није могао да подигне главу. Само му је реп малко задрхтао и све што се збивало у његовој души огледало му се у очима. Маљцев је окренуо главу. Затим се сагнуо помиловао Цоа, поћутао, још једном га погледао, извадио револвер и пуцао у њега. Изашао је из колибе не осврнувши се.

Иља Еренбург

Држати се до смрти!

Зима је те године стигла рано и била сурова. Кад би Маљцев ишао на састанак штаба у село Журавељка, Цо је за њим скакутао по прозеблим шапама. Више од недељу дана њихов положај налазио се на једном уз

БОРЦИ СУ УБРЗО НАВИКЛИ НА ЦОА КОЈИ ЈЕ ТРЧКАО ОД ЈЕДНОГ МИТРАЉЕЗА ДО ДРУГОГ. ПОДСЕЋАО ИХ ЈЕ НА ЖИВОТ ПРЕ РАТА, НА КУЋУ И ДЕЦУ...

ИСТОРИЈА ЧАС

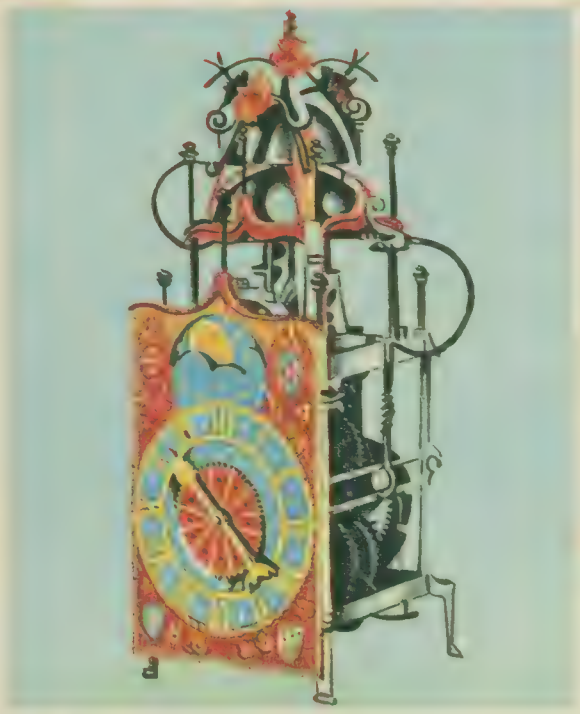

12 **Кућни сат.** — Први су се појавили крајем XIV века у палатама краљева, принчева и папа. Углавном су немачке израде, веома китњасти и од скупоценог материјала. Модел на слици је из 1570. године.

13 **Сат-пиштољ.** — Џепни сатови које је 1500. изумео Петер Хенлајн имали су често чудноватe облике као, на пример, ово француско ремек-дело из 1800. године. Повлачењем ороза активира се звоно на дршци и искаче птичица

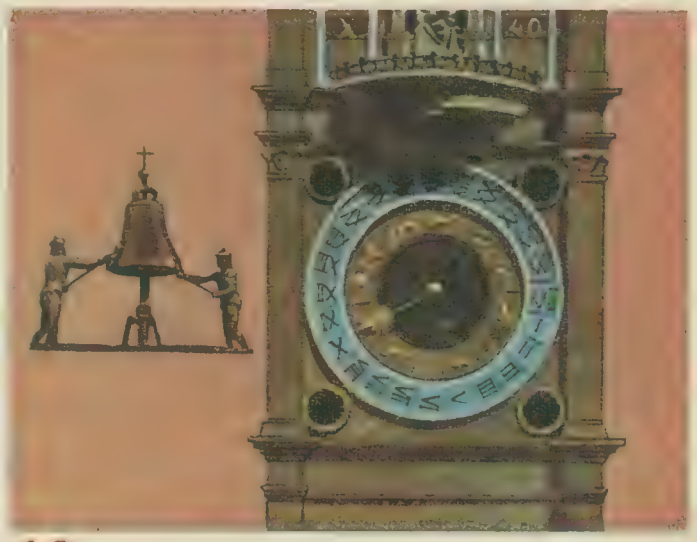

16 **Венецијански црнци.** — Две чувене статуе које са високог звоника избијају часове још од 1497 сведоче о све већем савршенству часовничарске уметности и богатству ренесансне Венеције.

14

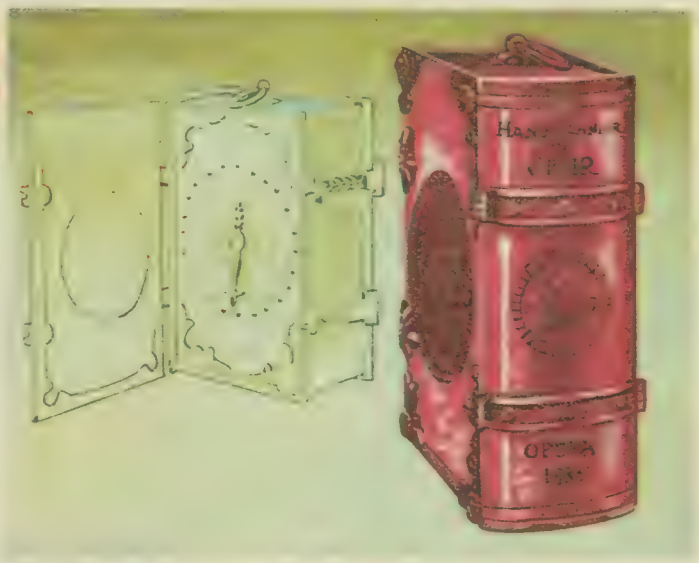

Сат-књига. — Часовничарска вештина достигла је почетком XVII века врхунац мада се у то доба још не може говорити о данашњим модерним сатовима и хронометрима. Трећа часовничарска „сила", поред Француза и Немаца, постали су Енглези који се успешно пробијају на европском тржишту. Њихова мајсторија је и овај сат у облику књиге, једноставан и умерено украшен, сушта супротност тадашњем китњастом бароку. Једини је такав примерак на свету.

15

Сат с клатном. — Нацрт првог оваквог часовника издиктирао је 1641. свом сину Галилео Галилеј, болестан и већ ослепео а реализовао га је холандски математичар Кристијан Хајгенс. На лондонском тржишту се појавио 1657. и одмах постигао успех, због своје прецизности у показивању времена. Модел на слици је из 1700. и његови бројчаници поред часова показују и минуте, датуме, дужину дана и ноћи, положај Сунца и Месечеве фазе.

17 **Швајцарски џепни сат.** — Овај диван сат из XIX века производ је надалеко чувене швајцарске часовничарске индустрије утемељене у Женеви 1550. Ови сатови дуго су се носили као скупоцен украс а навијани су помоћу кључића

COPYRIGHT CORRIERE DEI PICCOLI MILANO EUROSTUDIO

ОВНИКА

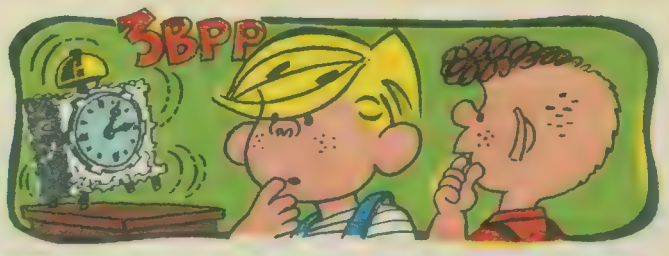

18

Сат с аутоматима. Почетком XIX века џепни сат је усавршен и може да показује не само часове и минуте већ и секунде па чак и делове секунди. Промењен је и систем навијања и некадашњи кључић замењен је сложенијим механизмом. И поред високе цене веома су тражени сатови с фигурама које се аутоматски покрећу, најчешће немачке или швајцарске израде

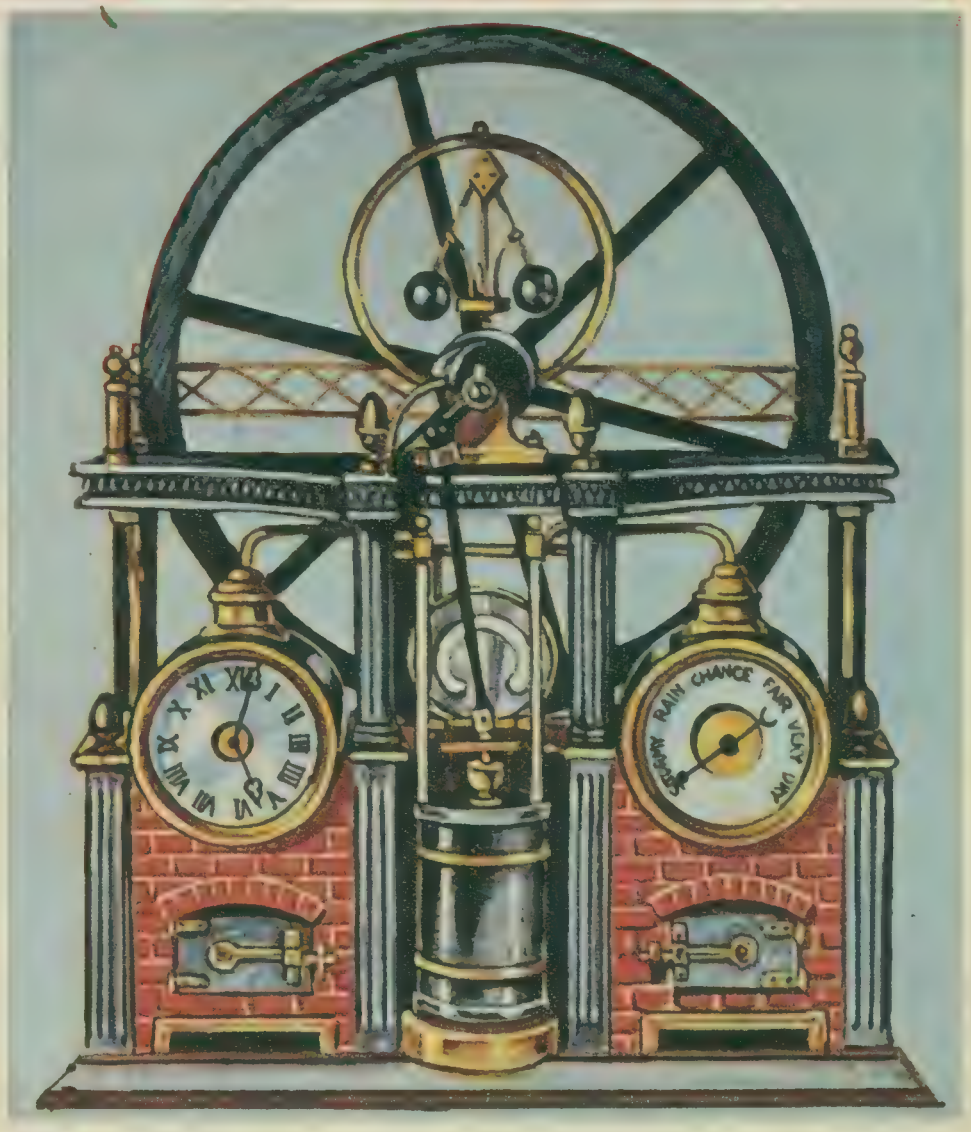

19

Енглески џепни сат. Примерак на слици је из 1630. године и веома је скупоцен и то не само због дивне израде, златних украса и бројчаника од финог емајла који су правни празник за очи, већ нарочито захваљујући казаљки која показује минуте и која је велика реткост пре 1675. године, и стакленом поклопцу, у употреби од почетка XVII века.

20

Сатови из „парног доба“. — Проналазак парне машине инспирисао је крајем XIX века нови стил часовника. Откуцавање часова ставља у покрет читав низ направа као што су пиштаљке, звонца, термометри, барометри, справе за мерење влажности ваздуха и томе слично. Овакви часовници представљали су често веома сложене машинерије и били су доста скупи

21

Први хронометри. — Часовнике који веома прецизно, с незнатним одступањем, мере време први су израдили Енглези око 1675. а први прави хронометар, који је добио награду британског Парламента, направио је Џон Харисон 1773

22

Градски електрични сат. — Почетком XX века захваљујући наизменичној струји градови су добили велике јавне часовнике синхронизоване у истом колу струје тако да сви увек показују исто време.

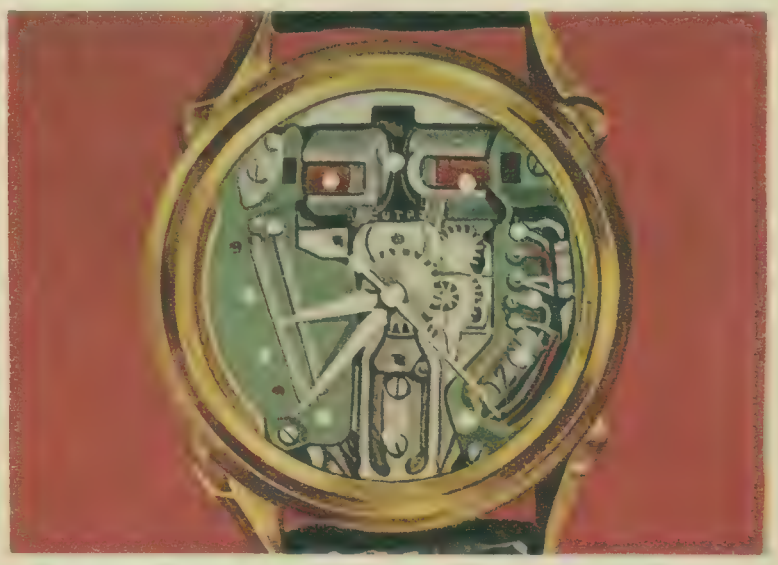

23

Електрични ручни сат. — Ручне сатове први су почели да носе немачки марински официри крајем XIX века а постали су веома тражени после светске изложбе у Паризу 1937. Акутрон, најпрецизнији електрични ручни часовник, има уместо точкића батерију која директно преноси електричне импулсе на казаљке.

Свршетак

ВЕЛИКИ ЗАБАВНИКОВ САОБРАЋАЈНИ КОНКУРС

»ФИЋУ« СА ЗАСТАВАМА ДОБИО ДВАДЕСЕТОГОДИШЊИ ЈОВИЦА ЖИВОЈИНОВИЋ ИЗ ШАПЦА

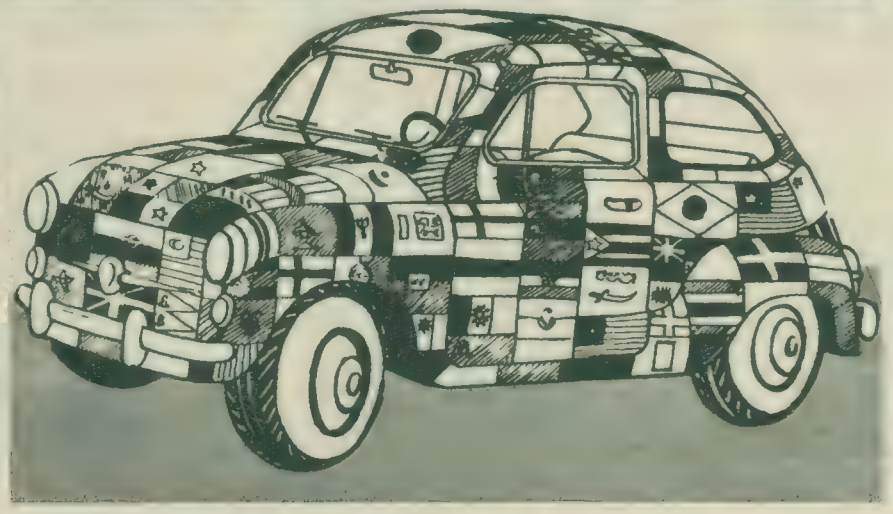

На „ВЕЛИКИ ЗАБАВНИКОВ НАГРАДНИ КОНКУРС“ објављен у бројевима 941. од 9. I; 942. од 16. I и 943. од 23. I ове године стигло је укупно 14.170 одговора! На сва три постављена задатка тачно је одговорило 589 читалаца. Ево постављених питања и тачних одговора:

1. **Ко је крив?**, одговор је: **Возач кола број 2.**

2. **Саобраћајни знак значи: Забрањено паркирање.**

3. **Марке (фабрике) аутомобила су: 1. Шкода; 2. Фолксваген; 3. НСУ или Претис; 4. Остин или Морис-Мини; 5. Ситроен; 6. Мерцедес; 7. БМВ; 8. Застава или Фиат; 9. Застава или Фиат; 10. Фиат или Фиат Застава; 11. Опел; 12. Томос или Ситроен; 13. Рено; 14. Вартбург; 15. Трабант и 16. Фиат.**

Жири у саставу Јован Буљ, саобраћајни милиционар из Београда; Предраг Кнежевић, новинар Радиоа Београда и Павле Токин, новинар „Политике“ извукли су из бубња у којем су се налазили сви тачни одговори срећног добитника ЈОВИЦУ ЖИВОЈИНОВИЋА, двадесетогодишњег ученика IV разреда средњотехничке школе „Борис Кидрич“ из Шапца, ул. В. Враштановић број 53. Члан жирија, познати аутомобилски ас Предраг Кнежевић поклонио је Јовици и своју књигу „ФИЋИН БУКВАР“ да му се нађе при руци у првим часовима вожње, мада смо од нашег дописника из Шапца сазнали да је Јовицин отац стари возач и да је наш срећни добитник већ научио да вози кола. Према пропозицијама нашег конкурса ЈОВИЦА ЖИВОЈИНОВИЋ је обавезан да вози „ФИЋУ“ најмање годину дана обојеног онако каквог му га ЗАБАВНИК буде предао. Једна интересантна појединост: Кад је 10. фебруара наш дописник обавестио Јовицу да је добитник ШАРЕНОГ „ФИЋЕ“, он је управо прослављао свој двадесети рођендан!

ЉУБИТЕЉИ ЖИВОТИЊА!

Младинска књига вас обавештава да је од 7.000 штампаних примерака ИЛУСТРОВАНЕ ЕНЦИКЛОПЕДИЈЕ ЖИВОТИЊСКОГ ЦАРСТВА остало још 710 примерака. Искористите прилику и преко Забавника наручите ову јединствену збирку у свету (која се неће доштампавати) уз повољан попуст (У књижарама Енциклопедија кошта 105.000 ст. дин.) **7 КЊИГА, ПРЕКО 2000 СТРАНА, 1.800 ФОТОГРАФИЈА ОД ЧЕГА 900 У БОЈИ, ЛУКСУЗНА БЛИСТАВА ШТАМПА.**

ПОРУЏБЕНИЦА СА ПОПУСТОМ

Овим неопозиво купујем ИЛУСТРОВАНУ ЕНЦИКЛОПЕДИЈУ ЖИВОТИЊСКОГ ЦАРСТВА У 7 КЊИГА (с тим да ми се седма књига Бескичмењаци испоручи по изласку из штампе:

1. Књиге ћу платити у готову по цени од 70.000 ст. дин. поштару кад ми их донесе (поузећем).

2. На отплату у 21 месечну рату по 4120 ст. дин. (укупно 86.520 ст. дин.) коју ћу почети редовно отплаћивати кад примим књиге поштом.

(Непотребно прецртати)

_____

(Читко: име и презиме одраслог купца)

_____

(Место, улица и број)

_____

(занимање) (овера предузећа — пензионери прилажу пензијски одсечак)

_____ _____

(Датум) Потпис купца

(У случају спора признајем надлежност стварно надлежног суда у Београду)

Попуни, залепи на дописницу и пошаљи Политикином забавнику, Београд, Македонска 29

* ХУМОР *

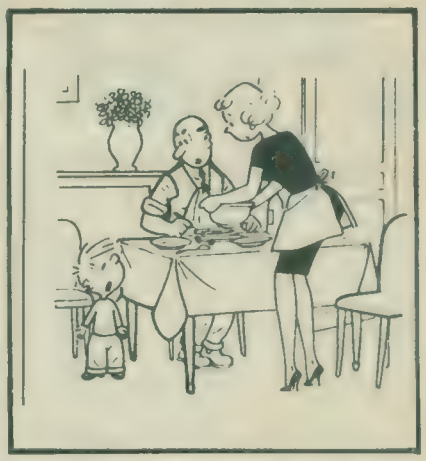

Данас нисам заслужио супу, добио сам јединицу из рачуна!

— Пожурите, таксиметар ради!

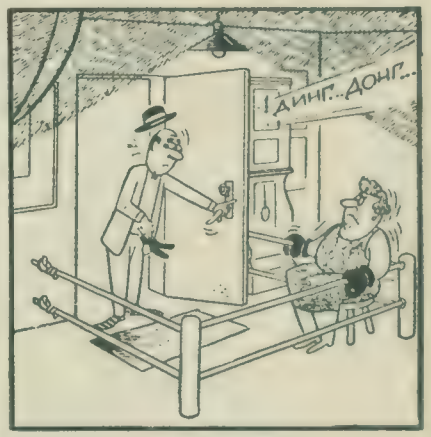

БЕЗ РЕЧИ

Хладна вода! Ти заиста хоћеш да се ја разболим!..

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Челична потковица која се подсмева гвозденој подсећа на човека који се стиди свог деде

(Пословица америчких Црнаца)

КАПЕТАН Кеј

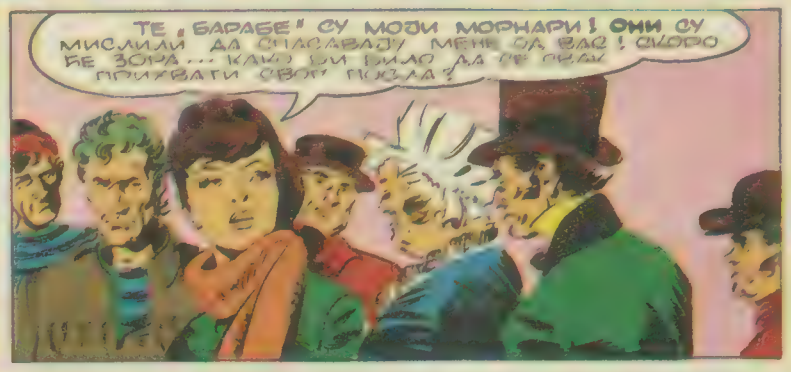

Денис и наука

КРЧМА НА ДРУГОМ СВЕТУ

ЕДМОНД ХАМИЛТОН

БИО ЈЕ ТО НАЈНЕОБИЧНИЈИ СКУП ЉУДИ ИЗ ПРОШЛОСТИ, САДАШЊОСТИ И БУДУЋНОСТИ

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Капетан Мерил, лични телохранитељ Карла Гинара, погледа у свог шефа и рече:

— Требало би да се мало одморите!

Стари Гинар је заиста изгледао уморан. Био је један од вођа покрета отпора у Европи за време другог светског рата који је још трајао. Упркос личним способностима Гинар је те вечери осећао безнадежност положаја своје земље у рату против много надмоћнијег непријатеља. Он промрмља више за себе:

— Можда **они** могу да нам помогну. То је против правила али . . .

Док га је Мерил зачуђено посматрао, Гинар му некако сувише нагло пожеле лаку ноћ и оде у своју собу.

Вратите се, капетане!

Збуњен чудним понашањем свог шефа, капетан мало касније пође за њим, тихо отвори врата Гинарове собе и застаде као укопан: старац је стајао у средини собе леђима окренут вратима и држао ручни сат изнад главе! Мерил је још раније запазио необичан Гинаров сат са дијамантима који су били уграђени у његову полеђину. Гинар је сад наизменично притискао дијамат по дијамант док је држао сат над главом! Да није изненада полудео од напетости и напора којима је био изложен?

Капетан приђе Гинару који се изненада окрете и уплашено викну:

— Вратите се, капетане! Немојте да . . .

Изненада из подигнутог сата на двојицу људи паде треперави зрак заслепљујуће светлости. Мерил осети као да се под испод њега отвара и да пада ношен неком огромном силом . . . Није изгубио свест али му се чинило да свет око њега нестаје и да лети кроз помрчину, а тада осети оштар ударац у ноге — поново је стајао на чврстом тлу!

Велика тајна

Гинар и он стајали су на отвореном пољу у чијој се околини није видело ништа осим бледозеленкасте светлости која се пробијала кроз измаглицу. У том тренутку Гинар запањено узвикну:

— Дошли сте са мном! Али то је забрањено! Ви не припадате . . .

— Шефе, шта се десило? — упита Мерил — Да ли смо . . . мртви?

— Не, не — промрмља Гинар. — Капетане, мојом неопрезношћу дошли сте на место на коме немате право да будете и нарушили сте највећу и најстроже чувану тајну!

— Какво је ово место? — упита Мерил збуњено. — Како смо стигли овамо?

— Ово **није** Земља — одговори старац.

— Шта?! — узвикну капетан запањено. — Ми смо на другој планети?

— Не, ово није планета у свемиру какав је познат науци. У овом свемиру постоји сасвим другачији однос — време-простор, овај свет је везан за Земљу међудимензионалном гравитацијом и невидљив је за Земљане.

— Али како смо стигли овамо? — упита Мерил узбуђено.

— Помоћу мог сата — узврати Гинар. — То је у ствари сложен механизам који садржи толику енергију да може њоме да пренесе материју са Земље на овај свет који је познат већ хиљадама година. Први га је открио један научник из старе Атлантиде и пренео тајну неколицини најмудријих људи свог времена.

— Да ли то значи да је у сваком периоду светске историје било неколико људи који су знали за **ово**? — упита капетан Мерил.

— Да. Неколико највећих људи сваке поједине епохе упознати су са тајном и добили су Знаке са дијамантима који су кључ за долазак овамо.

— Али . . . — поче Мерил збуњено.

— Рекао сам вам да је овај свет изван познатих мерила физике — продужи Гинар. — Замислите да су разна доба историје Земље у ствари собе у неком дугачком ходнику. Не можете да идете из једне собе у другу, то јест из једног доба у друго. Али станари свих соба, људи који су живели или ће живети у различито време могу, ако имају Знак, да изађу из својих соба и сретну се у ходнику који је заједнички.

Гинар поведе Мерила кроз зеленкасту измаглицу говорећи му уз пут:

— Сви чланови братства имају Знак, а споразумевамо се на латинском језику који су сви морали да науче. Неће вам бити тешко да пратите разговор јер сте пре рата студирали медицину. Братство је велико, али нису увек сви присутни. Прошлог пута кад сам био у крчми били су само Галилеј и Дарвин.

Ко је тај човек?

Крчма је била чудног облика и изгледала је сабласно. Гинар отвори врата и они се нађоше усред жамора људских гласова. Неколицина викну на латинском:

— Здраво, Гинаре! Здраво! Уђи и слушај како се Сократ и Зискин опет препиру!

Капетан је запањено посматрао дуге столове око којих су са чашама вина у руци седели најнеобичнији људи које је могао да замисли. Римљанин у оклопу седео је поред човека у супермодерном свемирском оделу; витез из средњег века био је до старог Кинеза, а у зачељу стола седео је ћутљив замишљен младић бледог лица . . .

У том тренутку витез узвикну:

— Ко је тај човек?

Изненада наста мртва тишина.

— Како си дошао овамо? Имаш ли Знак? — скочи са своје столице Римљанин.

— Чекај, Цезаре — рече Гинар. — Он нема Знак али није његова грешка што је овде. Био сам неопрезан приликом доласка, журио сам да вас видим јер се људи на Земљи убијају и милиони ће страдати уколико се нешто не предузме. Дошао сам да тражим вашу помоћ!

Док су остали заграјали, младић у свемирском оделу од еластичног материјала са неверицом се загледа у Гинара и упита га.

— Нашу помоћ? Знаш да ти не можемо помоћи, Гинаре.

— Зискин је у праву — рече Френсис Бекон.

— Али ја **морам** добити помоћ! — узвикну Гинар. — Неки од вас су из времена које у односу на моје представља будућност и ваша наука може да спасе милионе људи!

У крчми поново настаде жагор, а египатски фараон из 14. века пре наше ере представи се Мерилу као Икхнатон и рече му:

— Зискин је велики научник из 31. века Антарктичке цивилизације. Стари Кинез је мислилац Лао-Це из 6. века пре наше ере, а мршави човек до њега холандски филозоф Спиноза.

— А ко је онај ћутљиви човек у зачељу стола? — упита Мерил.

— То је Су-Сум — одговори Икхнатон. — Никад не говори о себи. Све што знамо о њему је да долази из најдаље будућности.

— Познајем законе нашег братства исто као и ви — обрати се Гинар свима. — Први је да држимо у тајности овај свет и наше састанке. Други, да дамо Знак само најодабранијима. Трећи, да једно доба Земље не може никад преко нас да утиче на друго јер би то створило неописив неред. Тражим да направите изузетак од трећег правила. Мора да постоји научан начин да се људи психолошким путем натерају на мир и сарадњу, да прекину рат.

— Да — одговори Зискин. — Наши психо-механичари имају апарат чијим се зрачењем постиже баш оно што теби треба.

— Одај ми тајну тог уређаја и спашћу људе од рата и беде! — узвикну Гинар а у крчми поново наста галама.

Једни су били за то да се направи изузетак правила, а други против.

— Хоћете ли и мене да саслушате, браћо?

Био је то Су-Сум и сви нагло заћуташе.

— Често сте се питали ко сам у ствари и из ког доба долазим — продужи Су-Сум мирно. — Потичем из 14.000. века, а што се тиче питања ко сам — **ја сам последњи**.

У ТОМ ТРЕНУТКУ ВИТЕЗ УЗВИКНУ: — КО ЈЕ ТАЈ ЧОВЕК? — ИЗНЕНАДА НАСТА МРТВА ТИШИНА.

— Хоћеш да кажеш...? — промрмља Сократ запањено.

Последњи од људи

— Да — одговори Су-Сум. — Ја сам последњи човек од људи, последњи преживели расе чијој прошлости ви припадате. Могао бих да вам причам о томе како су први људи пошли на међугалактично путовање у 34. веку или како су сви у 108. веку напустили Земљу која се све више хладила или како се хиљадама и хиљадама година наша раса ширила по галаксијама и достигла врхунац о коме не можете ни да сањате. Могао бих да вам кажем како и зашто је људска раса постепено изумирала, али то је друга прича.

Присутни су пиљили у Су-Сума као да је дух и Лао-Це коначно упита:

— Па онда, последњи од људи, шта саветујеш да учинимо у вези с Гинаровим захтевом.

Су-Сум одговори:

— Без обзира на моћ коју ћете стећи, без обзира на то колико далеко ће доспети људска раса на крају ће се све свршити са мном. Све има свој почетак и крај, па и људска раса. Зато није важно то што нећете постићи све циљеве за које се борите. Оно што је важно то је начин на који водите борбу и храброст коју при том показујете из дана у дан. Странице историје коју тако будете исписивали **никад** неће бити узалудне и никад неће умрети.

Усред најдубље тишине која је настала Гинар устаде и проговори:

— Добио сам одговор који ми даје храброст да продужим борбу о којој је Су-Сум причао. Сад ћу се вратити са својим пријатељем за чије вам ћутање лично одговарам.

С тим речима Гинар подиже ручни сат изнад Мерилове и своје главе и покрете дијаманте. Зрак заслепљујуће светлости погоди Мерила...

Ипак стварност

Јутарње сунце пробуди капетана Мерила и он виде да лежи на каучу у Гинаровој соби.

— Синоћ сте овде заспали, капетане — рече му Гинар.

— Опет смо на Земљи! — узвикну Мерил скачући са кауча.

— Опет на Земљи? — упита Гинар зачуђено. — Не разумем. Сигурно сте нешто лоше сањали.

— Нисам сањао! — узврати капетан. — Видео сам Гаја Јулија Цезара, Сократа, Зискина, Су-Сума и друге...

Гинар га блато потапша по рамену:

— Капетане, ви сте очевидно још под утиском рђавог сна!

— Сад разумем — рече Мерил замишљено. — Ви сте им обећали да ћу ја ћутати. Ако се ви правите да се то уопште није догодило, ја ћу **морати** да ћутим јер ми нико не би веровао чак и кад бих о томе причао.

— Извините, не знам о чему говорите — одговори Гинар. — Али сад је доста. Имамо много посла. Није најважније хоћемо ли добити или изгубити предстојећу битку, већ је важна одлучност и храброст коју ћемо сваког дана, сваког часа показивати.

Речи Су-Сума поново простру̇ише кроз Мерилову свест. Иако то Гинар неће никад признати, Мерил је сад знао да његов чудни доживљај у крчми на другом свету није био сан.

ТУНГА И ШРНИ ЖДРЕБАЦ

ПОДСЕТНИК

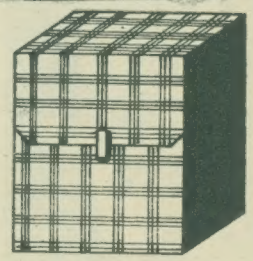

АЛБУМ који ће чувати ваше плоче. У сваки може да стане 20 плоча. Албуми се могу купити у продавници **„ЈУГОТОНА“**, Београд, Македонска 27. Цена албума (за мале плоче) од **15 до 29 н. д.** а за лонг-плеј плоче **52 и 79 н. д.**

ЗА ПОКЛОН

ПЛОЧА ЗА ВАС ♥♥♥♥

14 x АРСЕН

Арсен Дедић, изврстан композитор, певач и писац текстова снимио је лонг-плеј плочу! Ова вест сигурноно ће обрадовати његове многобројне обожаваоце. Сам је изабрао репертоар. Можда по нечијем укусу на плочи нису најбоље мелодије, али укуси су различити. Ево само неких назива песама: „Све што знаш о мени“, „Мој брат“, „Кућа поред мора“, „Човек као ја“, „Сандра“... да даље не набрајамо. На плочи има четрнаест песама. Издао је „Југотон“, а цена је 31 н. д.

ИЗРЕЖИ, ЗАЛЕПИ И САСТАВИ

СВЕТИОНИК НА ПУСТОМ ОСТРВУ

Делове нацрта макете залепи на картон, изрежи их и састави како то приказује слика десно. То ћеш постићи овако: необојене површине изрежи и одбаци а необојене ивичњаке пресавиј и залепи на њихова одговарајућа места. Делове обрађуј по редоследу бројева. Почни са делом број 1 а заврши са делом број 8. Шестоугаону осматрачницу (2) натакни на кулу (1) а њену ограду пресавиј по дебелим линијама.

(Ми-Риз)

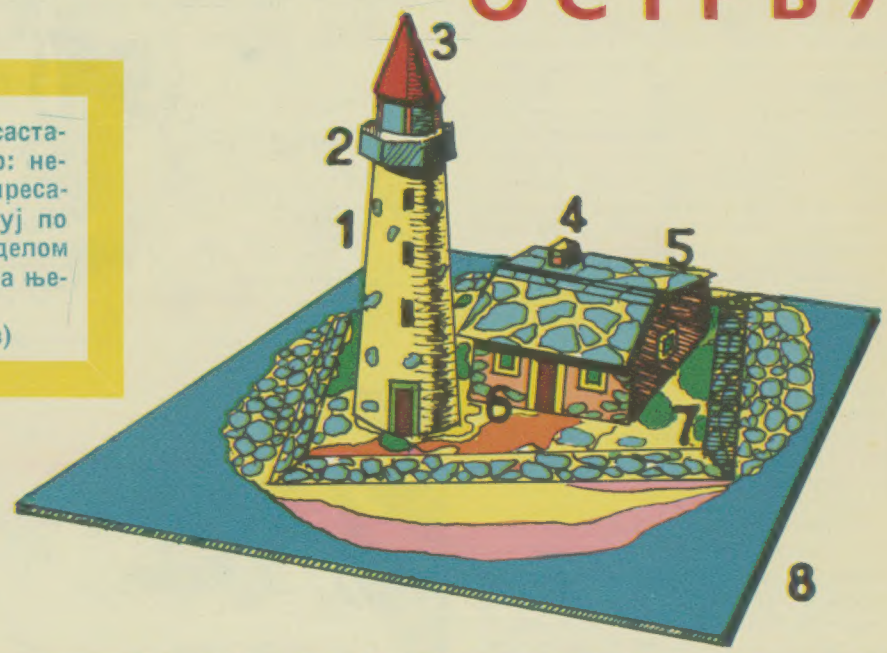

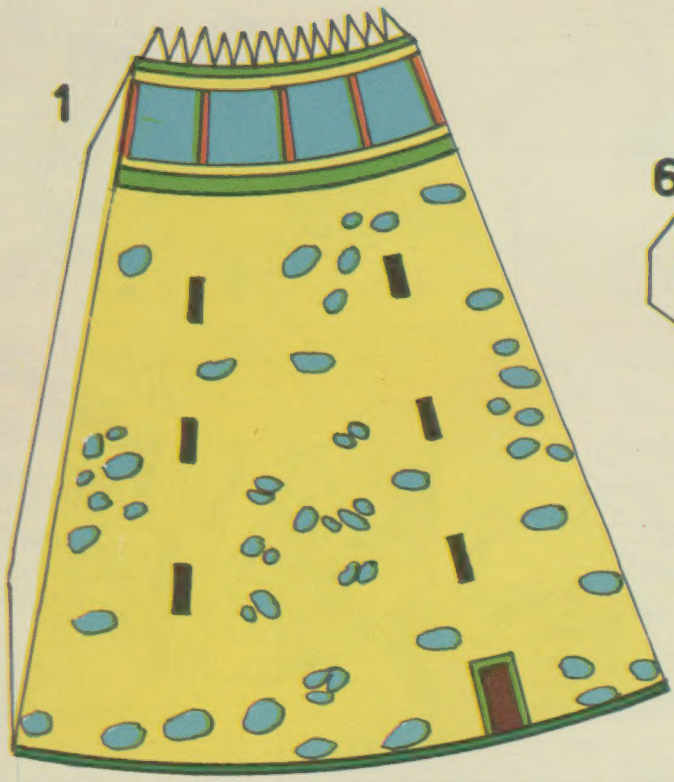

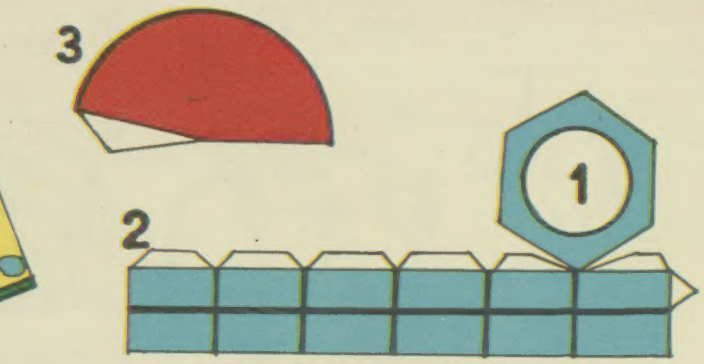

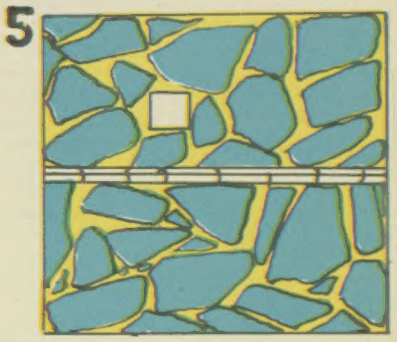

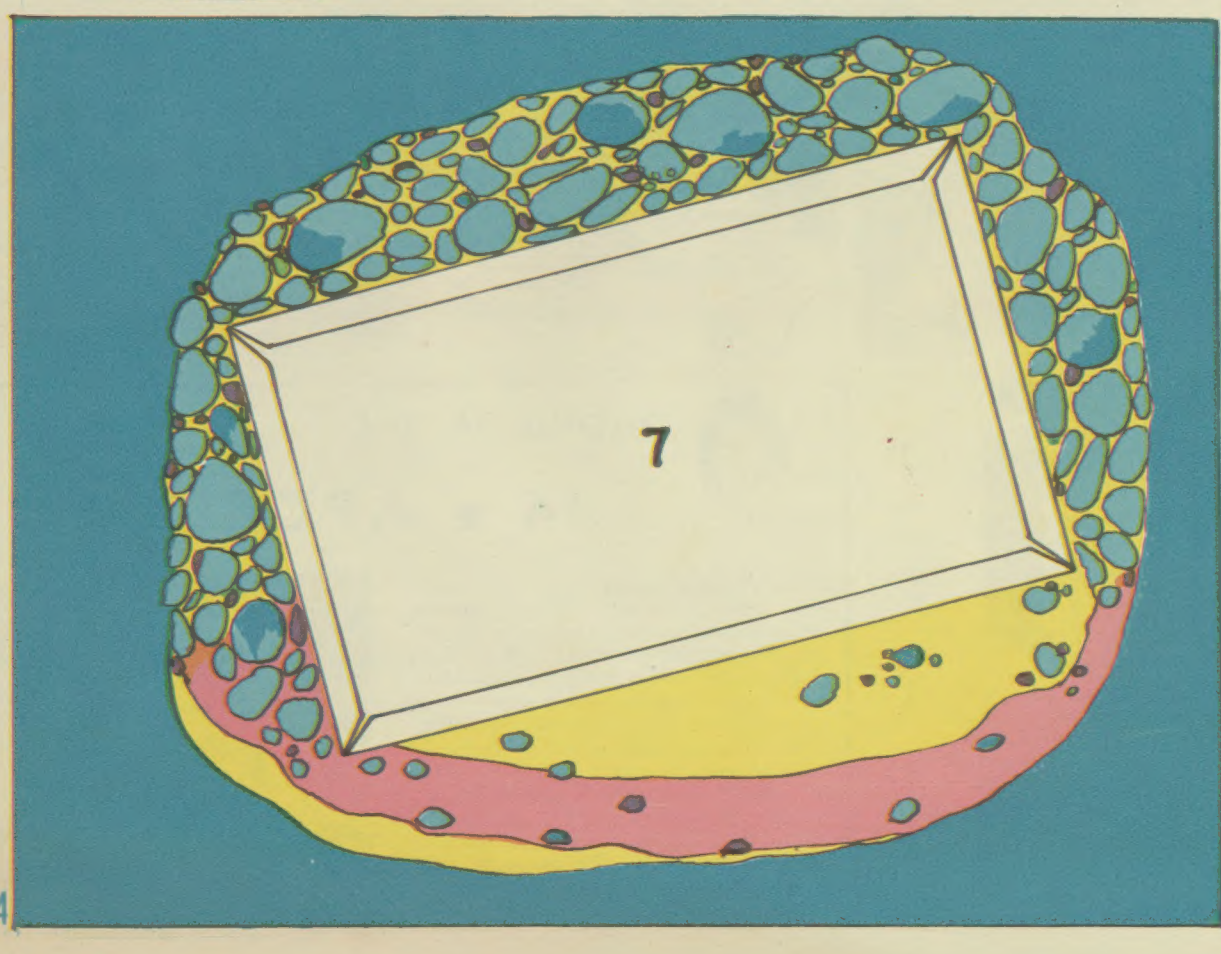

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉА

Имам 8 година и идем у II разред осн. шк. Желео бих да се дописујем са дечацима широм Југославије. Хоби ми је сакупљање старог новца. Навијам за „Партизан". **Милан Сердар**, Мала Моштаница з. п. Умка.

Желео бих да се дописујем с друговима и другарицама из наше земље и иностранства. Имам 16 година. Скупљам разгледнице и значке. Учим енглески. **Драган Станић**, Пролетерских бригада 86, Београд.

Имам 14 година и идем у VIII разред. Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама широм Југославије на српскохрватском и руском језику. Волим бит музику. **Слободанка Благојевић**, уч. VIII ц о. ш. „Стеван Чоловић", Ариље.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама широм земље и иностранства. Хоби ми је скупљање разгледница и фотографија глумаца и певача. Навијам за „Партизан". **Снежана Милошеска**, уч. VIII р. о. ш. „Единство", Македонски Брод.

Имам 13 година и идем у VII разред. Желео бих да се дописујем с друговима и другарицама из целе земље. **Марко Неорчић**, Масарикова 55/А, Суботица.

Желим да се дописујем са другарицама широм наше земље. Навијам за „Хајдук". Волим бит музику. Имам 15 година и идем у I разред ШКВР „Влада Ђорђевић", Лесковац. **Грујица Глигорић**, Д. Туцовића 18, Лесковац.

Желала бих да се дописујем с друговима и другарицама из земље и иностранства. Имам 14 година. Волим поп музику и скупљам фотографије глумаца и певача. **Мирјана Русов**, уч. VIII р. о ш. „Петар Драпшин", Турија — Бачка.

Имам 20 година. Ученик сам школе за квалификоване шофере. Навијам за „Црвену звезду". Дописивао бих се са другарицама од 17—20 година из целе земље. **Слободан—Боба Совиљ**, Гогољева 94, Београд Чукарица.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама широм земље. Хоби ми је скупљање значки и разгледница. Имам 13 година и идем у VII разред. **Милица Буача**, Партизанска 50, Чуруг (АПВ).

Идем у VII разред и имам 13 година. Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама широм наше земље. Обожавам бит музику. Скупљам разгледнице, слике глумаца и певача. **Азра Казазић**, III осм. школа, Мостар.

Ученица сам VI разреда и имам 12 година. Желела бих да се дописујем с вршњацима и вршњакињама из наше земље и иностранства. Језик дописивања српскохрватски и македонски. **Трајанка Даматова**, ул. 934, бр. 10 — 3/1, Тафталице II, Скопље.

* укрштене речи *

Водоравно: 1) право време (лат.), 4) умокац, 7) држава у Европи, 10) име књижевног и позоришног критичара Финција, 11) певач и приповедач код старих Грка, 12) показна заменица, 13) народно коло, 15) хемијски знак за рутенијум, 16) отпадак од дрвета, 18) град у Француској; 20) река у Индији, 21) име нашег нобеловца, 22) засенчење 25) део лица, 27) гљивично обољење уста, 29) северни јелен, 31) птица из реда кока, 34) упитна речца, 35) назив за острво Вис у старом веку, 36) хемијски знак за алуминијум, 37) траг дивљачи, 39) песник и певач код старих келтских племена, 41) јединица електричне снаге, 42) дес намештаја.

Усправно: 1) птица грабљивица (мн.), 2) скраћеница италијанске телевизије, 3) немачки предлог, 4) ситан француски новац, 5) врста инсекта, 6) живахни средњи став у симфонији, 7) италијански сликар (Доменико, 1579—1624), 8) планина у Србији, 9) град у Етиопији, 13) одликовање, 14) полудраги камен, 17) река у Аустрији, 19) врста врбе, 23) бележница, 24) врста мајмуна, 26) чувени аустријски композитор („Чаробна фрула"), 27) примитивни плов ни објект, 28) музичка нота, 29) хемијски знак за литијум, 30) књиговодствени термин, 32) гозба, 33) река на Косову, 38) иницијали сплитског композитора („Мала Флорами"), 40) првак.

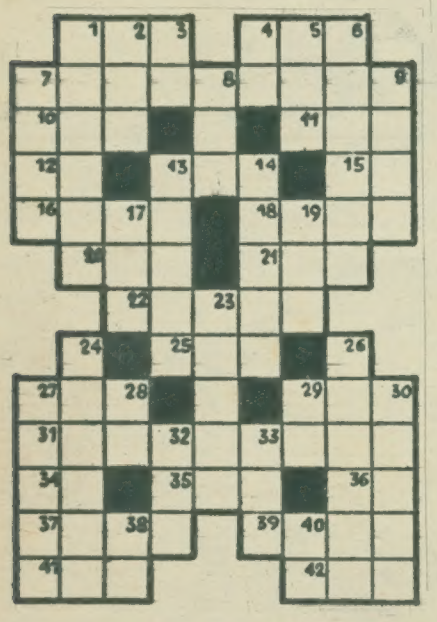

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Полог, 6) Самобор, 8) акр, к, 9) нар, 11) Никарагва, 14) А(угуст) Ц(есарец), 15) вук, 16) ем, 17) Асам, 19) Л(аза) Л(азаревић), 20) он, 21) си, 22) П(етар) К(очић), 23) тока, 25) ор, 26) Пек, 27) су, 29) Каракорум, 32) ада, е, 33) ера, 34) оморика, 37) Азија.

Главни и одговорни уредник Никола Лекић, технички уредник Владимир Горбунов. Издаје и штампа „ПОЛИТИКА" Новинско издавачко предузеће Београд, Македонска 29. Претплата за нашу земљу: годишња 66,00 дин. полугодишња 33,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 132,00 дин. полугодишња 66,00 дин. Годишња претплата у страној валути: DM 40.— $ 10.60— Ff 58.80— Sfr 46.— Skr 56. Текући рачун број 608-1-82-1 за уплате из земље. Девизне уплате из иностранства преко Привредне банке-Београд на рачун 608-620-3-3-32009-10-54. Поштански фах 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 31/1, тел. 22-711.

МАЛА ПОШТА

MINITRAINS ЈЕ РАСПРОДАТ!

Фабрика МЕХАНОТЕХНИКА из Изоле моли читаоце Забавника који су поручили воз MINITRAINS 3009 да приме ово извињење: воз MINITRAINS нећемо моћи свима да пошаљемо пошто не располажемо са толико композиција колико нам је наручено.

КАКО ДА ЈОЈ ПРИЂЕМ?

Драги Забавниче!

Као стални читалац и обожавалац вашег листа, хтео бих да ми дате један савјет за мисао која ме стално мучи. Ево у чему је ствар:

Пре неколико мјесеци заљубио сам се у једну дјевојку, која ми се много свиђа. Она за мене представља нешто најљепше и најдраже на свијету. Стално је сањам и мисли ме стално воде на њу. Иако сам се упознао са многим дјевојкама, ипак немам храбрости да јој приђем и кажем јој оно што осјећам. Зато вас молим да ми што пре одговорите на питање: „Како да јој приђем?"

Читалац из Титограда

Црногорци су познати као храбри, па је необично да се жалите да вам баш храброст недостаје. Али кад је тако, ево вам нашег предлога. Срочите добро на папиру љубавну изјаву која траје око 90 секунди. Научите изјаву добро напамет. Првом приликом кад сретнете девојку насамо изрецитујте јој изјаву не дозвољавајући јој да вас прекида. Биће као покошена. Јавите нам да ли је овај начин успео.

КО ЈЕ ПРВИ?

Драги Забавниче!

Молим те да ми кажеш ко је и када први излазио из васионског брода у орбиту?

Милан Стевић,
Кајмакчаланска 58
Београд

Први човек који је боравио, заштићен скафандером, у космичком простору ван васионског брода био је Алексеј Леонов. То се догодило за време лета космичким бродом „Васход" 2, 18—19. марта 1965. Бродом је управљао космонаут Бељајев.

ОПИШИТЕ МИ »ГОШУ«

Драги Забавниче!

Молим да ми се јави неки ученик из Смедеревске Паланке и да ми опише, ако зна, фабрику „Гоша".

Лидија Јарић,
Улица ЈНА број 54
Бачки Грачац

ДА ЛИ СЕ СЛОНИЦА ОСЛОНИЛА?

Драги Забавниче,

за кобилу се каже да се **ождребила**, керуша се **оштенила**, мачка **омацила**. Да ли постоји такав израз и код слона? Молим вас одговорите ми што пре.

Драгиша Ђорђевић,
Симе Милошевића 10/II
Београд

Да у нашој земљи има слонова колико и мачака, сигурни смо да би народ давно већ нашао израз и за слона. Али, пошто ови џинови живе далеко од нас, немамо специјалну реч већ кажемо: слоница-је донела на свет младунче. Иначе, поред примера које си ти навео, говоримо и: овца се ојагњила, крава се отелила, крмача се опрасила. Не можемо по угледу на ове изразе да кажемо: слоница се ослончила или ослонила јер ова реч у нашем језику има друго значење.

Драги Драгиша, похитали смо да одговоримо на твоје питање јер се теби, изгледа, жури. Шта знамо, можда ти имаш слона. Јави, ако је добио приноВу!

ТРАЖИ СЕ »ВАТРА«

Драги Забавниче!

Јављам ти се с једном молбом, и надам се да ћеш ми је испунити. Наиме, имам колекцију плоча коју бих хтела употпунити плочом „Ватра" („Fire") Артура Брауна. Пошто ту плочу нисам могла наћи у продавницама, желим да ми у томе помогну читаоци „Забавника". Уколико неко има ту плочу, ја ћу му радо дати неку другу из моје дискотеке.

Босиљка Георгијевски,
Вељка Дугошевића 18/22
Београд

НАОЧАРЕ МИ РУЖНО СТОЈЕ

Драги Забавниче!

Имам 13 и по година, а у јуну прошле године добила сам наочаре са стаклима — 1,50. Наочаре ми врло ружно стоје, али ја их ипак редовно носим. Постоји ли могућност да ми се вид поправи?

Станка Класта,
Драга Жервеа 72
Ријека

Драга Станка, драго нам је што си дисциплинована и носиш наочаре упркос томе што сматраш да ти ружно стоје. Не можемо ти поуздано казати да ће ти се вид од тога поправити, на пример, до те мере да ти једног дана уопште неће бити потребне. Али, једно је сигурно: с наочарима боље видиш шта пише на табли, у биоскопу читаш текст, више не жмиркаш и оне ће ти сигурно помоћи да твој вид не ослаби још више. Ако ти ове наочаре не пристају, набави нове. У продавницама има веома лепих. Истина, мораш мало тражити, бити стрпљива и распитивати се. Изабери неке које нису много упадљиве нити претрпане украсима, а слажу се с бојом твоје косе, очију. И на крају да ти кажемо и ово: многе познате жене носе наочаре: Нана Мискури их не скида никад, као ни Вања Стојковић и Оља Грастић, а Татјана Белоусова само док је на леду. И Грејс Кели носи наочаре.

WALT DISNEY
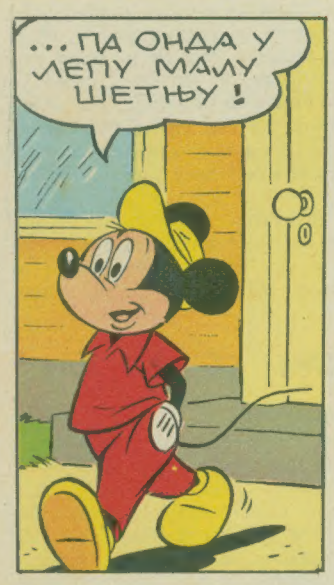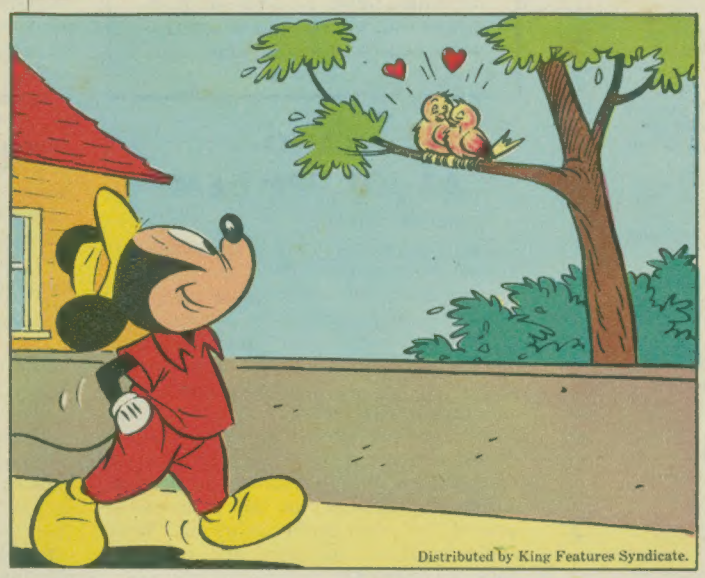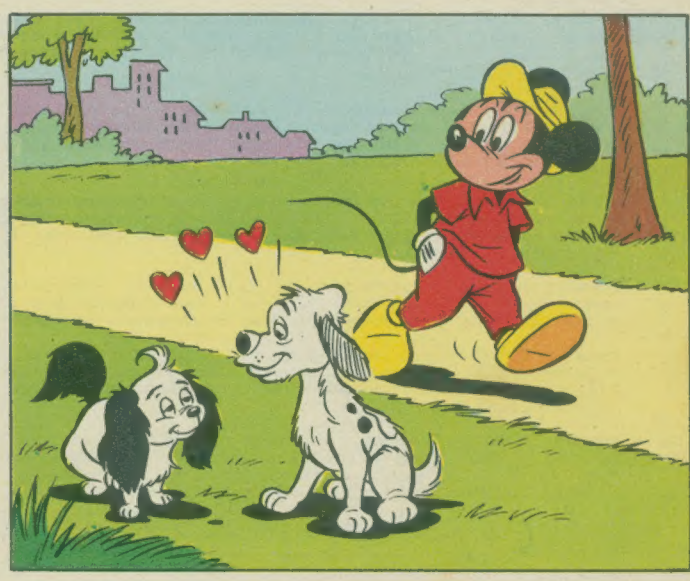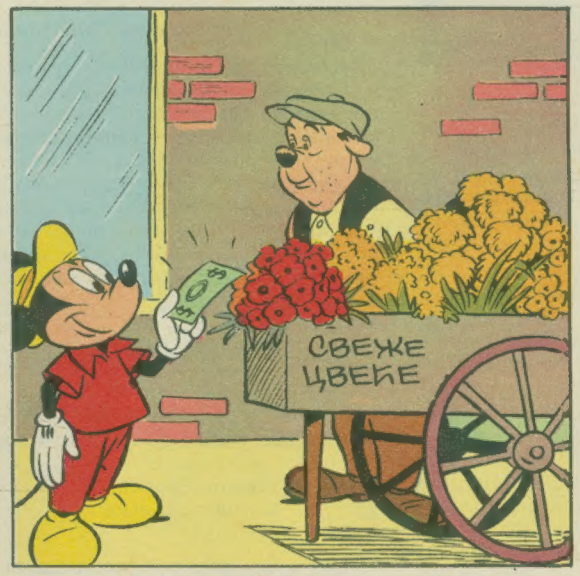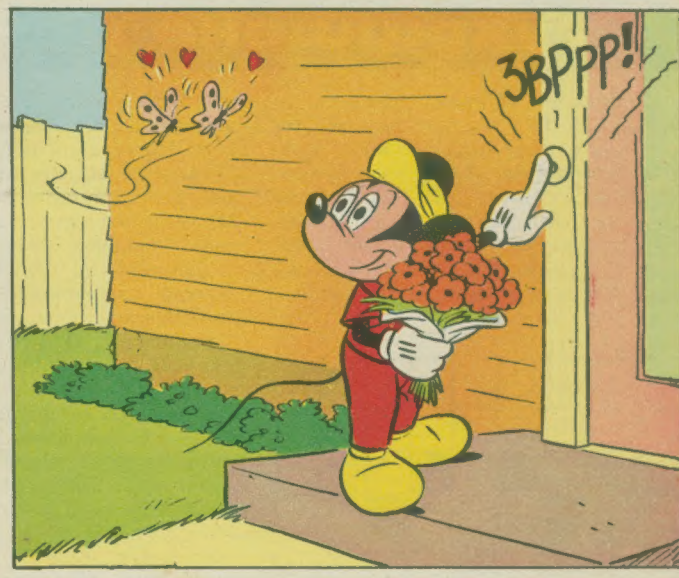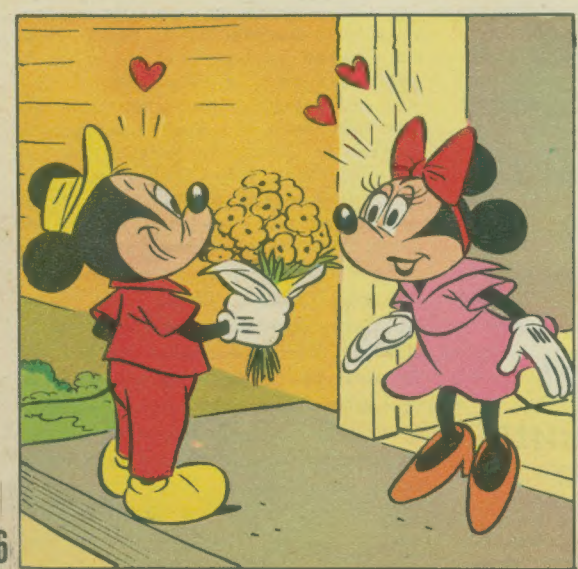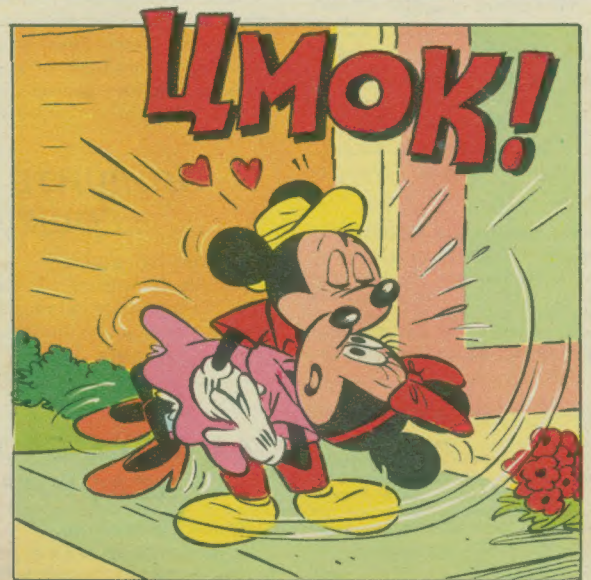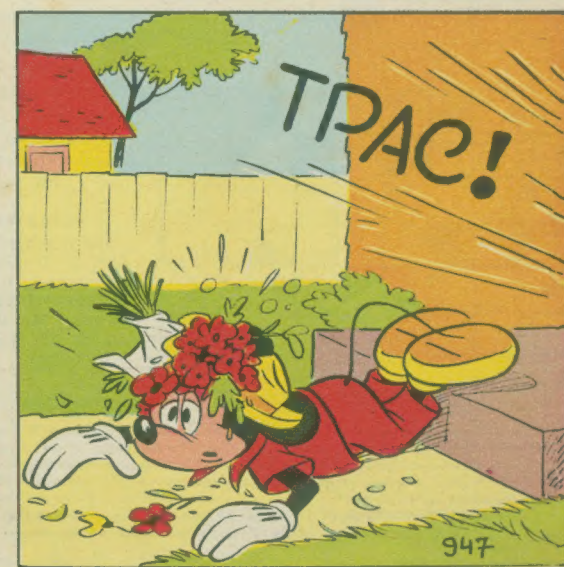
МИКИ